БИБЛИОТЕКА 165 ... ТАШГУ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 165 (2456). | 24 август, шанба, 1963 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК МУНОСАБАТЛАРИ

Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежнев ўртоқлар Руминия Халқ Республикасининг раҳбарлари Георге Георгиу-Деж ва Ион Георге Маурер ўртоқларга табрикнома юбориб, бу табрикномада миллий байрам — Руминиянинг фашистлар зулмидан озод бўлганлигининг 19 йиллиги муносабати билан самимий қутловлар топширадилар.

Совет кишилари, дейилади табрикномада, халқ Руминияси ишчилар синфи, деҳқонлари, интеллигенцияси фидокорона меҳнатининг ажойиб натижаларидан фахрланадилар. Ўтган йилларнинг тажрибаси шу нарсани яққол кўрсатдики, Совет Иттифоқи ва Руминия Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги, КПСС ва Руминия ишчи партияси ўртасидаги марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализмнинг бузилмас принципларига асосланган қардошларча дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари умумий ишимиз тантанаси учун биргаликда олиб борилаётган курашда битмас-туганмас куч манбаидир.

Қардош румин халқининг Совет Иттифоқида ҳам кенг нишонланаётган миллий байрами кунида социализм қурилишини тугаллаш ишида, тинчлик ва халқлар бахт-саодати учун курашда сиз, азиз ўртоқларга, ва Руминия Халқ Республикасининг барча меҳнаткашларига янгидан-янги катта муваффақиятлар тилаймиз. (ТАСС).

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги «XIX партсъезд» колхозининг Назира Йўлдошева бригадаси пахтакорлари далаларда 40 центнер юзасидан олинган мажбуриятга яраша мўл ҳосил тўплашга эришаётирлар. 82 гектарлик бригада ғўзасининг авжи яхши. Суратда: ўртоқ Назира Йўлдошева ўз бригадаси даласида.
А. Абалян фотоси.

Н. С. ХРУШЧЕВ СКОПЛЕДА

СКОПЛЕ, 22 август. ТАСС мухбирлари **Д. Бочаров** ва **И. Титов** хабар берадилар:

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев рафиқаси билан ва Югославия Коммунистлар союзининг бош секретари, Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти Иосип Броз Тито рафиқаси билан бугун махсус самолетда Скоплега келдилар. Улар билан бирга Югославия Социалистик Федератив Республикасининг вице-президенти А. Ранкович, Меҳнаткаш халқ социалистик иттифоқи Иттифоқ комитетининг раиси Л. Колишевский ва бошқа расмий кишилар ҳам Скоплега келдилар.

Югославия ва Совет Иттифоқи давлат байроқлари билан безатилган аэродромда ҳурматли меҳмонларни Македония Коммунистлар союзи Марказий Комитетининг секретари К. Цирвенковский ва Македониянинг бошқа раҳбарлари кутиб олдилар.

Н. С. Хрушчев билан Броз Тито ва уларнинг ҳамроҳлари аэродромдан 26 июлдаги зилзила вақтида зарар кўрган бу шаҳарни кўздан кечириш учун жўнаб кетдилар. Аэродромдан шаҳаргача борган йўлда ва шаҳарнинг ўзида ҳурматли меҳмонларни Македония бош шаҳрининг минглаб аҳолиси қизғин табриклади. Н. С. Хрушчев ва И. Броз Тито Совет Армиясининг махсус инженерлик қисми харобазорларни тозалаш ишларини бажараётган Озодлик майдонида бўлдилар. Қисм командири подполковник В. И. Гунько қисмнинг шахсий состави олдига қўйилган топшириқ қандай бажарилаётганлиги тўғрисида Совет ҳукуматининг бошлиғи Н. С. Хрушчевга рапорт берди.

Н. С. Хрушчев совет жангчиларининг ҳаёти ва иши билан батафсил қизиқади. Югослав биродарларимизга ёрдам кўрсатиш керак, дейди у.

— Қисмнинг шахсий состави, — деб жавоб беради В. И. Гунько, — Скопле шаҳрининг зарар кўрган аҳолисига ёрдам бериш учун ҳамма чораларни кўрмоқда.

И. Броз Тито В. И. Гунькодан қисмнинг шахсий составига самимий миннатдорчилик топширишни сўрайди.

Сўнгра Н. С. Хрушчев, И. Броз Тито ҳамроҳлари билан бирга машиналарда шаҳар кўчаларидан ўтдилар ва чодирлардан шаҳарча вужудга келтирилган шаҳар паркига бордилар. Бу ерда 11 мингга яқин киши вақтинча жойлаштирилган. Мувақкат шаҳарча аҳолиси Совет Иттифоқидан келган азиз меҳмонларни ва Югославия раҳбарларини зўр самимият билан қизғин табрикладилар.

Н. С. Хрушчев шаҳарни кўздан кечириб бўлганидан кейин Македония Социалистик Республикасининг раҳбарлари билан суҳбатлашди. У, шаҳарни тиклаш ва биринчи навбатда вақтинча уй-жой бинолари қуриш юзасидан кўпгина амалий ва фойдали маслаҳатлар берди.

БЕЛГРАД, 22 август. **(ТАСС мухбири).** Н. С. Хрушчев, И. Броз Тито ва уларнинг ҳамроҳлари тушдан кейин Белградга қайтиб келдилар.

* * *

БЕЛГРАД, 23 август. ТАСС мухбирлари **Д. Бочаров** ва **И. Титов** хабар берадилар:

Бугун КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев рафиқаси билан ва ўзига ҳамроҳ бўлган Ю. В. Андропов, Н. Г. Егорычев ва В. С. Толстиковлар билан бирга Белграддан Черногория Социалистик Республикасининг пойтахти Титоградга махсус самолетда жўнаб кетди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ЎРТА ОСИЁ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Ўрта Осиё Бюроси ўзининг кенгайтирилган мажлисида 1964—1965 йилларда Ўрта Осиё иқтисодий районида саноатни ва капитал қурилишни ривожлантиришнинг Халқ хўжалиги кенгаши ва Қурилиш бўйича давлат ишлаб чиқариш комитети томонидан Ўрта Осиё республикалари Министрлар Советлари билан биргаликда ишлаб чиқилган планлари лойиҳаларини қараб чиқди.

Бу планларни тузиш олдидан катта иш қилинди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мактубига, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг КПСС Марказий Комитети июнь Пленумида сўзлаган нутқида берган кўрсатмаларига мувофиқ, планларнинг лойиҳалари корхона ва қурилишлар коллективларининг йиғилишларида муҳокама қилинди, уларни ишлаб чиқишда халқ хўжалиги мутахассислари билан бир қаторда меҳнаткашлар кенг оммаси, маҳаллий партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, илмий муассасалар ҳам қатнашди. Ишнинг шу хилда ташкил этилганлиги республикалардаги мавжуд резервлар ва имкониятларни ҳар томонлама ҳисобга олишга, ҳар бир республиканинг ва бутун иқтисодий районнинг халқ хўжалигини юксалтириш, КПСС XXII съездининг мамлакатимизда коммунистик жамият қуришнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш ҳақидаги тарихий қарорларини муваффақиятли бажариш билан боғлиқ бўлган вазифаларни амалга оширишда республикалар ҳамкорлигини янада кенгайтиришнинг энг самарали йўлларини белгилашга имкон берди. Планларнинг лойиҳаларини ишлаб чиқиш вақтида саноатнинг прогрессив тармоқларини ривожлантиришга алоҳида эътибор берилди. Капитал-қурилиш соҳасида моддий воситаларни ва пул маблағларини энг муҳим объектларда тўплаш кўзда тутилади.

Планларнинг лойиҳаларида 1964—1965 йилларда Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши бўйича саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни қарийб 25 процент кўпайтириш мўлжалланади. Шу билан бирга, 1964 йилда маҳсулот ишлаб чиқариш тўққиз процентдан ортиқ, 1965 йилда эса 14 процентдан зиёд кўпаяди. Янги техникани ва илғор технологияни жорий қилиш, корхоналарнинг бутун ишини такомиллаштириш ҳисобига меҳнат унумдорлиги анча ўсади. Маҳсулот таннархининг янада камайиши таъминланади.

Ишлаб чиқилган планларда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг химия саноатини жадал ривожлантириш ҳақидаги кўрсатмаларини бажариш юзасидан амалий чоралар белгиланди. Икки йил мобайнида оғир индустриянинг ана шу жуда муҳим тармоғида ишлаб чиқариш кўлами Ўрта Осиё иқтисодий районида бир ярим баравардан зиёд ортади. Ўрта Осиёда қидириб топилган жуда бой табиий газ манбаъларидан кенг фойдаланиш бу вазифани бажаришнинг ҳал қилувчи шартидир. Минерал ўғит ва қишлоқ хўжалигини, биринчи навбатда пахтачиликни интенсив ривожлантириш учун зарур бўлган бошқа химикатлар ишлаб чиқариш кескин суратда кўпаяди.

План топшириқларида қурилиш ишларининг ҳажмини 1963 йилда эришилган даражага нисбатан ошириш мўлжалланади. Маблағларни энг муҳим объектларда тўплаш туфайли қурилиш суръатлари анча тезлаштирилади, тугалланмаган ишларнинг ҳажми кескин суратда камаяди.

Қурилишни индустрлаштириш кенг кўламда амалга оширилади. Йиғма темир-бетонни қўлланиш кўпайтирилади. Қурилишнинг ишлаб чиқариш-техника базаси анча кенгайтирилади.

Ўрта Осиё республикаларининг бинокорлари химия индустриясининг янги корхоналарини қуриш ва ишлаб турган корхоналарини реконструкциялаш соҳасида жуда катта ҳажмдаги ишларни бажаришлари, саноатнинг бошқа тармоқларида кўп корхоналар ва цехлар қуришлари керак бўлади. Уй-жой қурилиши катта кўламларда олиб борилади.

КПСС Марказий Комитетининг Ўрта Осиё Бюроси Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши ва Қурилиш бўйича Давлат ишлаб чиқариш комитети томонидан Ўрта Осиё республикалари Министрлар Советлари билан биргаликда ишлаб чиқилган 1964—1965 йилги планларнинг лойиҳаларини маъқуллади.

Мажлисда 1966—1970 йилларда Ўрта Осиё иқтисодий районида химия саноатини ривожлантириш перспективалари тўғрисида Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгашининг доклади муҳокама қилинди. КПСС Марказий Комитетининг Ўрта Осиё Бюроси шу йиллар мобайнида иқтисодий районнинг химия саноатини ривожлантириш юзасидан Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши томонидан республикаларнинг Госпланлари ва Ўрта Осиё Пахтачилик Давлат комитети билан биргаликда ишлаб чиқилган тадбирларни маъқуллади. Бу тадбирлар улкан химияни вужудга келтириш суръатларини янада тезлаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ўстириш юзасидан минерал ўғитлар ва бошқа химиявий маҳсулотлар ишлаб чиқаришни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ўстириш юзасидан белгиланган топшириқларга мувофиқ миқдорларда кўпайтириш учун шарт-шароит яратиб беради.

Шунингдек, Ўрта Осиё иқтисодий районы Халқ хўжалиги кенгашининг машинасозлик, енгил, тўқимачилик-трикотаж ва ипакчилик саноатида ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш тўғрисидаги таклифлар муҳокама қилинди. Таклифларда ишлаб чиқаришни қайта қуриш юзасидан бир қанча тадбирларни амалга ошириш мўлжалланади, бу эса иқтисодий жиҳатдан катта натижа бериб, меҳнат унумдорлигининг ўсишини, маҳсулот таннархининг камайишини ва маҳсулот сифатининг яхшиланишини таъминлайди. Ёлғиз машинасозлик саноатининг ўзида Халқ хўжалиги кенгаши белгилаган миқдорлардаги ихтисослаштириш давлатга йилига икки миллион сўмдан ортиқ маблағ тежаб қолиш имконини беради. Тўқимачилик-трикотаж ва ипакчилик саноатида корхоналарни ихтисослаштириш йўли билан маҳсулот ишлаб чиқариш 20 процент кўпаяди.

КПСС Марказий Комитетининг Ўрта Осиё Бюроси белгиланган тадбирлар кенг кўламдаги ихтисослаштиришни амалга ошириш йўлидаги биринчи қадам эканлигини таъкидлади. Келгусида ихтисослаштиришни маҳсулотнинг ўхшаш турларини ишлаб чиқаришни айрим заводларда марказлаштириш йўли билангина эмас, балки асосан, янги технологияни жорий қилиш, ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш йўли билан ҳам амалга ошириш зарур. Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгашига ва унинг бошқармаларига ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш юзасидан биринчи навбатдаги тадбирларни ишлаб чиқишни 1963 йил 20 сентябргача тугаллаш таклиф қилинди. Республиканинг партия ташкилотлари саноатни ихтисослаштириш тадбирларини ишлаб чиқишда актив иштирок этишлари, бу тадбирларнинг бажарилишини доим контроль қилиб туришлари зарур деб топилди.

Мажлисда Ўрта Осиё республикаларининг қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишга доир бир қанча масалалар қараб чиқилди.

КПСС Марказий Комитетининг Ўрта Осиё Бюроси шу нарсани уқтириб ўтдики, Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистондаги ва Қозоғистоннинг Чимкент областидаги колхоз ва совхозлар ўз қишлоқ хўжаликларининг асосий тармоғи бўлган пахтачиликни бутун чоралар билан ривожлантирган ҳолда суғориладиган ерларда дон етиштиришни анча кўпайтириш имкониятларига эгадирлар. Бунга эришиш учун ер ва сув ресурсларидан рационал фойдаланиш, ирригация қурилиши ва янги экин майдонларини ўзлаштириш кўламларини янада кенгайтириш керак. Қулай иқлим шароити, узоқ вақт совуқ тушмаслиги, жуда кўп унумдор ерларнинг мавжудлиги Ўрта Осиё республикаларида шоли, маккажўхори, оқжўхори, нўхат, мош ва бошоқли дон экинларидан муттасил мўл ҳосил олишга, йилига икки ҳосил етиштиришга имкон беради.

Ўрта Осиё республикаларининг Компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советларига, Чимкент область партия комитети ва область ижроия комитетига, Ўрта Осиё Пахтачилик давлат комитетига, Ирригация ва совхозлар қурилиши бўйича Ўрта Осиё Бош бошқармасига ҳамда Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгашига суғориладиган ва баҳорикор ерларда дон етиштиришни анча кўпайтириш учун мавжуд резервлардан фойдаланишнинг амалий тадбирларини ишлаб чиқиш топширилди. Бу соҳада илмий муассасаларга бир қанча топшириқлар берилди.

Ўрта Осиё республикалари партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари раҳбарларининг эътибори пахта йиғим-терими ишларини бутун чоралар билан механизациялаш зарурлигига қаратилди. Бу масала юзасидан қабул қилинган қарорда таъкидланадики, илғор хўжаликларда пахтани машинада териш практикаси турмушга сингиб кетди. Айни вақтда, Ўзбекистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистондаги ва Қозоғистоннинг Чимкент областидаги пахтакор колхоз ва совхозларнинг кўпчилиги пахта териш техникасидан мутлақо қониқарсиз фойдаланмоқда. Бунинг асосий сабаби шуки, кўпгина партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари, совхоз директорлари ва колхоз раислари машина теримининг пахтачиликда техникани янада тараққий эттиришдаги жуда муҳим фактор эканлигига ҳали ҳам етарли баҳо бермаётирлар. Жумладан, бу йилги мавсумда пахтани машинада теришга қониқарсиз тайёргарлик кўрилаётганлиги билан ўтган йилги хатолар такрорланмоқда. Иқтисодий район хўжаликларида кўпгина пахта териш машиналари шу вақтгача тахт қилиб қўйилмаган, механик-ҳайдовчи кадрлар тайёрлаш иши қониқарсиз олиб борилмоқда, тайёрлаш пунктларида қуритиш-тозалаш цехларини ремонт қилиш ва қуриш ишларининг суръати паст, терим олдидан ғўза баргини тўктириш учун зарур миқдорда дефолиантлар жойларга ташиб қўйилмаган, пахтани қоп-қанорсиз ташиш учун транспорт воситалари тўла ремонтдан чиқарилмаган.

КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюросининг қарорида таъкидланадики, колхоз ва совхозларнинг машина терими юзасидан ўз зиммаларига олган мажбуриятларини сўзсиз бажаришларига эришиш Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистоннинг Чимкент области партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг жуда муҳим вазифасидир. Бу мажбуриятларда умуман иқтисодий районда 895 минг тонна, шу жумладан Ўзбекистонда 675 минг тонна, Қирғизистонда 30 минг тонна, Тожикистонда 88 минг тонна, Туркманистонда 90 минг тонна ва Қозоғистоннинг Чимкент областида 12 минг тонна пахтани машинада териш кўзда тутилади. (ТАСС).

ЎРТА ОСИЁ ПАХТА ТОЗАЛАШ САНОАТИ ХОДИМЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

23 августда Тошкентда Ўрта Осиё пахта тозалаш саноати ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгаш ишида Ўзбекистон, Қирғизистон Тожикистон, Туркманистон ва Қозоғистоннинг Чимкент областидаги партия ва совет ташкилотларининг раҳбар ходимлари, ишлаб чиқариш илғорлари, пахта тозалаш саноатининг мутахассислари, қишлоқ хўжалигининг вакиллари қатнашдилар.

Кенгашни КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюроси раисининг ўринбосари В. К. Акулинцев очди.

Кенгашда пахта тозалаш саноатининг ўтган мавсумдаги иш якунлари ҳамда 1963 йилги ҳосил пахтасини тайёрлаш ва қайта ишлаш соҳасидаги вазифалар муҳокама қилинди. Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши раисининг биринчи ўринбосари Г. В. Зубарев доклад қилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюросининг раиси В. Г. Ломоносов ва СССР Госплани ҳузуридаги енгил саноат бўйича Давлат комитетининг раиси Н. Н. Тарасов нутқ сўзладилар.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов иштирок этди.

Кенгаш қатнашчилари Ўрта Осиёдаги пахта тозалаш саноатининг барча ходимларига Мурожаат қабул қилиб, уларни янги ҳосил пахтасини ўз вақтида қабул қилиб олишни, сифатли сортировка қилишни, яхши сақлашни ва қайта ишлашни таъминлашга чақирдилар. (ЎзТАГ).

ҒАЛЛА ФРОНТИДАН ХАБАРЛАР

ДАВЛАТГА КЎПРОҚ ҒАЛЛА СОТАЙЛИК

Шу кунлар ғалла ўрим-йиғимидаги ҳал қилувчи дамлардир. Ундан унумли фойдаланган хўжаликларда даладаги мўл ҳосилни йиғиштириб олиш жадал суръатлар билан давом эттирилаяпти. Айниқса бу соҳада Ўрта Чирчиқ ғаллакорларининг иши диққатга сазовордир. Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли кўпгина колхоз ва совхозлар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва Олий Совет Президиумининг Ўзбекистон ишчилари, колхозчилари, қишлоқ хўжалик мутахассисларини меҳнат ғалабалари билан қизғин табриклаганликларига жавобан янада унумли меҳнат қила бошладилар. Улар ғалла ўрим-йиғимини янада уюшқоқлик билан ташкил қилиб ҳосилни тезроқ йиғиштириб олиш чораларини кўрмоқдалар. 1-«Оҳангарон», Киров номли совхозлар, «Полярная звезда», Охунбобоев номли колхозларда буғдой, арпа, нўхатдан кўп ҳосил етиштирилди. Колхозчилар, совхоз ишчилари ана шу ҳосилни ҳеч нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишга аҳду паймон қилишган. «Тошкент» наслчилик совхозининг ғаллакорлари ҳам бу соҳада катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Совхоз коллективи самарали меҳнат қилиб давлатга нўхат топшириш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини икки баравар қилиб адо этдилар. Совхознинг Жалақудуқ, Серго номли, Куйбишев номли бўлимларида ўрим-йиғим жадал суръат билан кетаяпти. Бу ерда ҳосилнинг нобуд бўлишига қарши кескин кураш олиб борилмоқда. Натижада ҳар гектар ердан пландаги 15 ўрнига 20 центнердан арпа ҳосили олинди. Нўхат етиштириш планини 200 процент қилиб адо этган 1-«Оҳангарон» совхозининг азамат ғаллакорлари арпа, буғдой, маккажўхоридан ҳам кўпроқ ҳосил йиғиштириб олиш учун астойдил курашмоқдалар.

Умуман олганда ўртачирчиқликлар ғалла етиштиришда ва давлатга сотишда катта ишлар қилишаяпти. Улар шу кунга қадар 3 минг 870 ўрнига 6 минг 79 тонна ғалла сотиб, йиллик ғалла тайёрлаш планларини 158 процент қилиб бажариб қўйдилар. Ўртачирчиқликларнинг давлатга сотган ҳозирги ғаллалари ўтган йилнинг шу вақтидагига нисбатан 3 баравар кўпдир.

Бўкалик ғаллакорлар яхши ишламоқдалар. Улар шу йилнинг ўзида ўтган йилдагига нисбатан икки баравардан зиёдроқ ғалла сотиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Юқоричирчиқлик ғаллакорлар ҳам пландан ташқари ғалла сотишни жадал суръатлар билан давом эттирмоқдалар. Бу ерда ўрилган ғалла тўхтовсиз равишда давлат омборларига жўнатилиб турилибди.

Лекин областнинг бир қатор колхоз ва совхозларида ғалла ўрим-йиғимини кучайтириш, мавжуд комбайнларнинг унумли ишлашини таъминлаш юзасидан зарур чоралар кўрилмаяпти. Айниқса бундай хунук ачинарли аҳволни Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли кўпгина хўжаликларда кўриш мумкин. Шунинг учун ҳам бирон колхоз ғалла ўриш ва давлатга топшириш бўйича берилган кундалик топшириқни бажармаётир. Хўжаликларда ўрим-йиғим ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги бошқарма раҳбарларини ҳеч ташвишга солмаяпти. Ана шунинг учун ҳам Оққўрғон бошқармаси давлатга ғалла сотиш юзасидан берилган йиллик планни бор-йўғи 25 процент миқдорида бажариб областни орқага тортмоқда. Янгийўл, Бекобод ишлаб чиқариш бошқарма раҳбарларининг ҳам ғалла тайёрлашга етарли аҳамият бермаётганликларини алоҳида қайд қилиб ўтиш керак.

Ҳамма куч ва ғайратни кўпроқ ғалла тайёрлашга сарфлайлик. Мавжуд техникалардан тўла ва самарали фойдаланиб ҳар бир хўжаликнинг ғалла етиштириш юзасидан олган социалистик мажбуриятнинг сўзсиз бажарилишига эришайлик.

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Фрунзе номли колхоз чорвадорлари бу йил катта ғалабага эришдилар. Улар яқинда пландаги 181 тонна ўрнига давлатга 181,5 тонна гўшт топшириб, йиллик планни ошиғи билан адо этдилар. Гўштга топширилган 2700 бош қўйнинг ҳар бири 50 килограмм, 101 қорамолнинг ҳар бири 250 килограммдан келди. Чорвадорлар йил охиригача яна пландан ташқари 70 центнер гўшт топшириш мажбуриятини олдилар.

Шунингдек бу колхозда жун тайёрлаш плани ҳам 124 процент бажарилди. Колхоз ғаллакорлари эса дон тайёрлаш йиллик планини 174 процентга етказиб адо этдилар. Колхоз бу йил 1100 гектар ердан 321 тонна ғалла етиштиришни планлаштирган эди. Бу йилги об-ҳавонинг ғаллакорлар учун қулай келиши муносабати билан колхознинг баҳорикор ерларидаги буғдой бошоқлари сердон бўлди. Ана шу етиштирилган ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай, ўриб-йиғиб олаётган колхоз ғаллакорлари пландаги 321 тонна ўрнига 571 тонна дон жамғардилар.

— Колхозимизда ғалла ўрими ҳали давом этаяпти, янчилмаган ғалламиз ҳам бор. Биз давлатга яна қўшимча равишда бир неча тонна ғалла тайёрлаб берамиз, дейди колхознинг дон бригада бошлиғи ўртоқ Мирзақул Қодиров.

Р. ДОВУДБЕКОВ

ИДЕОЛОГИЯМИЗ ЖАРЧИЛАРИ

КПСС тарихи, марксча-ленинча философия ва сиёсий иқтисод бўйича назарий семинарлар раҳбарларининг республика курсларида машғулотлар Тошкентда етти кун давом этди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети уюштирган бу курсларда бир ярим мингдан ортиқ пропагандист ўз билимларини оширди.

Курсларнинг тингловчилари учун партия XXII съезди, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь ва июнь Пленумлари материаллари юзасидан лекциялар ўқилди. Машғулотларда профессор А. М. Аминов, тарих фанлари доктори М. Г. Ваҳобов, Ўзбекистон ССР Госплани раисининг ўринбосари И. И. Бурлаченко, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети лекторлар группасининг раҳбари Е. М. Блок, шунингдек бошқа олимлар, партия ва совет ходимлари лекция ўқидилар.

Курсларнинг ўқув программасидаги асосий қисмлар бўйича семинар машғулотлари бўлди. Семинарлар «Коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш — коммунистик қурилишнинг асосий вазифаси», «Коммунизм қурилиши даврида коммунистик ижтимоий муносабатларнинг ривожланиши», «Янги кишини тарбиялаш — коммунистик қурилишнинг амалий вазифаси» деган темаларга бағишлаб ўтказилди.

Машғулотларнинг охирги кунида пропагандистлар иш тажрибаси билан ўртоқлашдилар.

Пропагандистлар якунловчи машғулотдаги ўз сўзларида муҳим масалаларни кўтардилар. Бу масалаларнинг ҳал этилиши партия пропагандасининг савиясини янада юксалтиришга ёрдам беради. Пропагандистлар ёш авлодни билимлар билан қуроллантиришлари ва коммунистик руҳда тарбиялашлари лозим бўлган педагоглар ўртасида сиёсий маорифни кенг ташкил қилишнинг алоҳида муҳим эканлигини таъкидладилар. Пропагандистларни синчиклаб танлаш масалаларига эътибор берилди. Бир қанча нутқларда пропагандистларни жуда кўп жамоат топшириқларидан озод қилиш зарурлиги таъкидланди. Ҳар хил дарсликлар ва кўргазмали қуролларни, шунингдек справочникларни кўпроқ нашр этиш, семинарларнинг раҳбарларига методика ёрдамини кучайтириш, газета ва журналларда назарий темалардаги мақолаларни, пропагандистлар тажрибасини умумлаштирадиган материалларни кўпроқ чиқариб туриш зарурлиги айтилди. Машғулотларнинг тўғри ташкил қилиниши, сиёсий маориф уйлари ва кабинетларининг иши яққол намойиш қилинадиган, партия пропагандасининг бошқа томонлари ёритиладиган махсус фильмлар чиқариш ҳақида таклифлар киритилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VIII пленумининг якунлари ва республикада идеология ишининг вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Назарий семинарларнинг раҳбарлари Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Политотдел» колхозида ва республика Фанлар академиясининг Ядро физикаси институтида бўлдилар.

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов пропагандистларга қарата нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

Идеология ва ҳаёт

КПСС Марказий Комитети пленуми қарорларини амалга оширамиз

ҲАЁТ МАКТАБИ

М. АБДУРАЗЗОҚОВ,

Тошкент қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари

Кишини меҳнатга муҳаббат, коммунизм қурувчиларининг аҳлоқ кодекси руҳида, энг яхши намунани сингдириб тарбиялаш — асосий вазифадир, ҳар бир партия ташкилотининг фаолиятига ана шу вазифанинг бажарилишига қараб баҳо берилади.

Никита Сергеевич Хрушчев қишлоқ хўжалик ходимларининг Тошкентда бўлиб ўтган кенгашида сўзлаган нутқида, новаторлар, колхоз қишлоғининг илғорлари тажрибасини умумлаштириб, уларнинг мисоли — бу ҳақиқий ҳаёт мактабидир, коммунизм қурилишининг практикасидир, деб айтган эди.

Ҳақиқатан ҳам агар биз ҳамма ерда новаторларимиз эришаётган меҳнат унумдорлигини қўлга киритсак, қанчалик олға қараб кетган бўлардик. Тошкент областининг илғор хўжаликлари ғалла, картошка, сабзавотдан областнинг ўртача ҳосилига қараганда икки ва уч баравар кўп ҳосил оладилар. «Политотдел» колхозининг бригадири Любовь Ли ва унинг издошлари ҳар гектар ердан 1000—1700 центнердан ва ундан ҳам ошириб маккажўхори кўкпоясини йиғиб олмоқдалар, кўпгина хўжаликларда эса бу соҳадаги ҳосилдорлик ҳатто 500 центнерга ҳам етмайди. «Чиноз» совхози — ўзи етиштирадиган ем-хашак ҳисобига қишлоқ хўжалигига яроқли ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 1600 центнердан сут ва сўйилган вазнда 93 центнердан гўшт олади. Областнинг кўпгина хўжаликларида эса сут ва гўшт етиштириш даражаси ҳали 3—4 баравар кам. Донгдор механизатор Турсуной Охунова ишлаётган Киров номли колхозда эса артелнинг ҳамма аъзолари ҳам яқинларгача жамоат меҳнатида актив иштирок этмас эдилар. Баъзи бир колхозчилар норма ва топшириқларни бажаришмас, баъзилари эса артель ишида умуман қатнашмас эдилар.

Бахтга қарши бундай ҳоллар областнинг ҳали кўпгина колхоз ва совхозларида учраб туради. Ўтган йили колхозчи деб ҳисобланганлардан 6600 кишининг жамоат ишлаб чиқаришида қатнашмаганлиги тасодифий эмас.

Нима учун бизда эскилик билан янгилик, ўлиб бораётган нарса билан илғор нарса биргаликда яшаб келмоқда? Бунга сабаб шуки, кўпгина партия ташкилотлари ўзларининг эътиборларини «коллективни» умуман қамраб олишга қаратадилар. Лекин ҳар бир кишининг ўз характери, ўзининг ижобий ва салбий томонлари бўлади-ку.

«Умуман қамраб олинганида» биз учун кўпгина оммавий тадбирларни бажаришда ёмон натижаларга эришилмайди. Лекин жамоат манфаатларини унутиб юборган колхозчи, прогул қиладиган совхоз ишчисини тарбиялаш тўғрисида, ёмон нарсалар таъсирига берилган ёшларни тарбиялаш тўғрисида гап борганида, баъзи бир ходимларимиз керакли гаплардан, зарур восита ва таъсир усулларидан фойдаланаолмайдилар

Партия иши — чуқур, ижодий ишдир. Унинг ташкилотчилик фаолияти ҳар бир коллектив аъзосини коммунистик руҳда тарбиялашга асосланади. Партия ишининг сири ҳам шундаки ҳар бир кишининг юрагига қўл сола билиши керак. Бунинг учун эса Ленин ўргатганидек, омманинг ичида яшаб, уларнинг кайфиятини билмоқ, улар билан муомала қилабилмоқ ва ишончини қозонмоқ лозим.

Владимир Ильич Лениннинг бу доно васиятлари партия ва хўжалик соҳасидаги ҳамма раҳбарларга баббаравар тегишлидир. «Политотдел» колхози областимиздагина эмас, ҳатто бутун мамлакатда ўзининг муваффақиятлари билан донг таратган. Бир вақтлар бу хўжалик қолоқ эди. Артелга янги кишилар раҳбар бўлиб келди ва улар орасида партия ходими Тимофей Григорьевич Хван бор эди. Унинг диққатини жалб қилган биринчи нарса шу бўлдики, меҳнатга жуда кам ҳақ тўланар, колхозчиларнинг маиший ва маданий эҳтиёжлари тўғрисида ғамхўрлик қилинмас, ишлаб чиқаришдаги камчиликларга муросасозлик билан муносабатда бўлинар эди.

Правление раиси Т. Г. Хван ҳар бир уйда бўлди, ҳар бир оила билан юракдан суҳбатлашди. Шундай суҳбатларнинг бирида унга: бригадада меҳнатни ҳисобга олиш ўз ҳолига ташлаб қўйилган ва бундан фақат дангасалар фойда кўришяпти, деб айтишди. Яна бир суҳбатда у норма ва баҳоларни белгилашда нотўғриликка йўл қўйилганлигини билиб олди. Учинчи бир суҳбатда раисга қарияларга ҳурмат билан муносабатда бўлинмаслигини шикоят қилдилар, яна бир суҳбатда мактаб ремонти тўғрисида ва болалар яслиси очиш ҳақида ғамхўрлик қилишни сўрадилар. Ниҳоят бешинчи суҳбатда жамоат мулкини талон-торож қилиш фактлари, баъзи бир бригада раҳбарларининг антимеханизаторлик кайфиятлари, агротехниканинг энг оддий элементар қоидалари қўпол бузилаётганлиги ва ҳоказолар ҳақида гапириб беришди.

Янги раис ҳаммасини ҳисобга олди. Колхоз правлениесида, партия ташкилотида бу масалалар ипидан игнасигача муҳокама қилинди, маълум бўлдики, кўп нарсаларни дарҳол ҳал қилиш мумкин экан. Шундай қилинди ҳам. Колхозчилар ҳалол меҳнатлари зое кетмаслигини, дангасаларнинг енгил ҳаёт кечиришига чек қўйилганлигини ҳис қилдилар. Одамлар меҳнатга бошқача муносабатда бўла бошладилар — улар мумкин қадар кўп ва сифатли иш бажаришга ҳаракат қилабошладилар. Хўжаликнинг юксалиши ана шундан бошланди.

Ҳозир ҳам Тимофей Григорьевич, илгаригидек ҳар бир колхозчининг уйида, мактаб, болалар боғчаси, поликлиника, магазинлар, дала шийпонларида тез-тез меҳмон бўлади. У энг кекса колхозчидан тортиб эндигина мактаб остонасига қадам қўйган йигитчанинг ҳам исмини билади. Раисгина эмас, правлениенинг, партия комитетининг бошқа аъзолари ҳам, бригадирлар ва мутахассислар ҳам худди ана шу зайлда иш юритадилар.

«Политотдел» колхозида кишиларни энг доно, энг таъсирчан мактаб — меҳнат мактабида тарбиялайдилар. Ана шу мактаб ҳозирги пайтда бутун мамлакатга донги кетган ажойиб новаторларни тарбиялаб етиштирди.

Бизнинг областимизда бундай яхши хўжаликлар оз эмас. «Ленинизм», «Правда», «Полярная звезда», «Қизил Ўзбекистон» ва бошқа кўпгина хўжаликларда идеология ишларининг барча формалари ишлаб чиқариш манфаатларига бўйсундирилгандир. Бироқ хўжаликларнинг кўпгина қисми оқсаяпти. Оқсаётганлигига сабаб шуки, у ерда ташкилотчилик ишлари идеология ишлари билан боғлаб олиб борилмайди, планни, мажбуриятни бажаришга зўр берадилар-у, партия ташкилотлари ва хўжалик раҳбарлари кишини тарбиялашни унутиб қўядилар.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми материалларини колхоз ва совхозларда муҳокама қилиш пайтида биз қишлоқ меҳнаткашларининг кўпгина таъна ва гиналарини эшитдик.

Бўка бошқармасидаги «Ленинизм» колхозининг йиғилишида колхозчилар бошланғич партия ташкилотини мактабга эътибор бермаганлиги учун қаттиқ танқид қилдилар. «Бу ерда меҳнатга қобилиятсиз, қўлини совуқ сувга ургиси келмайдиганларни тарбияламоқдалар, — деб айтишди сўзга чиққанлар, — бизнинг партия ташкилотимиз эса гўё ҳеч нарсани сезмаётгандек тутади ўзини».

Совхозларда коммунистларнинг баъзи бир йиғилишларида, илғорларга ҳамма вақт ва ҳамма ерда эътибор берилиши, уларнинг муваффақиятли ишлаши учун зарур шароитлар яратилиши, у ҳар қандай кенгаш, съездларга сайланиши, унчалик юксак онгга эга бўлмаган, ёмон ишлайдиган кишиларга келганда эса, улар партия ташкилотларининг назаридан четда қолаётганлиги тўғрисида гап борди.

Мутлақо ҳаққоний танқид бўлди бу, қишлоқ партия ташкилотлари бундан тўғри хулоса чиқариб расмиятчиликка тезроқ барҳам беришлари, ҳар бир меҳнаткашнинг ишончини қозона билишга эришишлари керак. Ҳозир бу соҳада катта иш олиб бориляпти. Бемалол айтиш мумкинки, бу иш ҳозирнинг ўзидаёқ ижобий натижалар кўрсатди.

Юқори Чирчиқ бошқармасидаги Ленин номли колхоз коммунистлари жамоат меҳнатига пассив муносабатда бўладиган, ўзининг шахсий манфаатларини колхоз манфаатларидан юқори қўядиган одамлар билан ишлашга алоҳида киришдилар. Оилаларда, кўча-куйларда, уйларда бу ҳақда суҳбатлар бўлиб ўтди. Қўшни-қўшни билан, оддий меҳнаткаш оддий меҳнаткаш билан бирга ҳамкорликда иш кўриши лозим, деган маънода суҳбатлар олиб борилди. Райондаги радио эса ана шу кунларда қишлоқнинг энг яхши кишилари ҳақида, улар ҳурмат ва муҳаббат билан қуршаб олинганликлари ҳақида, уларнинг ҳаёти ва интилишлари ҳақида суҳбатлар ўтказди. Маҳаллий мактабда эса ўқитувчи илғор колхозчиларни дарсга таклиф этди, бу ерда ҳам одатдагидек меҳнат ҳақида, жамиятимиздаги ҳар бир кишининг тутган ўрни ва бурчи ҳақида суҳбат борди. Кунлар кетидан кунлар ўтди, мана энди илгари артель ишига қўл силтаб қарайдиган кишилар ҳам ишга киришди. Ҳозир колхоз табелида 50 дан ортиқ янги фамилиялар пайдо бўлди. Ишонч ҳосил қилабилиш, намунанинг кучи, жамоатчилик фикрининг таъсири ҳар қандай шовқин-сурон ва ҳар қандай маъмурий чоралардан кўра яхши таъсирли бўлди.

Намуна кўрсатишнинг кучи оммани коммунистик руҳда тарбиялаш ишига хизмат қилмоқда. Область партия ташкилоти илғорлар, новаторлар, қишлоқнинг энг муносиб вакиллари тажрибасини оммалаштиришга тобора катта эътибор бермоқда. Бу ерда гап фақат меҳнат усуллари ва ишлаб чиқаришни ташкил қилиш усуллари тўғрисидагина эмас, балки совет кишисининг маънавий қиёфаси тўғрисида ҳам боряпти.

Шу йилнинг баҳорида Киров номли колхознинг бригадири Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова ери ҳаддан ташқари қаровсиз қолиб кетган қолоқ бригадага бошлиқ бўлиб ўтди. Турсуной юқори маошини ҳам ҳисобга олмасдан, ўзининг яхши ерини қолдириб катта қийинчиликларга дадил пешвоз чиқди. Пахтачиликни комплекс механизациялашнинг устаси донгдор механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентин Тюпко ҳам худди ана шундай қилди. У Ўрта Осиё машина-синаш станциясидан қолоқ «Оққўрғон» совхозига ўтди ва у ерда йирик пахтачилик бригадаси ташкил этди.

Икки донгдор новаторнинг ватанпарварлик ҳаракати тўғрисидаги хушхабар жуда тез тарқалди.

Агитаторлар, партия ва хўжалик раҳбарлари бу ҳақда колхозчиларга ва совхоз ишчиларига айтиб бердилар. Область партия комитети энг яхши звено бошлиқлари, бригадирларни, мутахассисларни, хўжалик раҳбарларини Охунова ва Тюпкодан намуна олишга чақирди. Бу чақириққа областимизнинг 200 дан ортиқ комбайнерлари лаббай деб жавоб бердилар. Новаторларнинг ташаббуси Ўзбекистоннинг барча областларида қанот ёя бошлади. Мингдан ортиқ бригадирлар, звено бошлиқлари ва илғор хўжаликларнинг раҳбарлари қолоқ участкаларга ўтдилар ва қисқа вақт ичида қолоқликни тугатиш юзасидан анчагина ишни қилиб улгурдилар.

Никита Сергеевич Хрушчев пахтакорларнинг Тошкентда бўлиб ўтган кенгашида сўзлаган нутқида ишлаб чиқариш новаторларининг тажрибасига юксак баҳо бериб, ишни шундай ташкил қилиш зарурки, бунинг оқибатида бизнинг комплекс механизация усталаримиз кишиларни даланинг ўзида, машинани меҳнат процессида амалда ишлатиб кўриш йўли билан ўргатсинлар, деб кўрсатган эди. Бу қиммат баҳо маслаҳат область партия ташкилотига илғорларнинг тажрибасини кенг оммалаштириш ва ишлаб чиқаришга жорий қилиш учун мустаҳкам асос яратишга ёрдам берди. Бизнинг новаторларимиз — Турсуной Охунова, Валентин Тюпко, Любовь Ли, Анастасия Чудная, Саодат Гулаҳмедова, Мустафо Чачи ва бошқаларнинг бригадаларида минглаб кишилар меҳнат мактабини ўтадилар. Улар ўзларининг олган билим ва тажрибаларини ўз бригадалари, звенолари, колхоз ва совхозларига ёймоқдалар.

Энг яхши намуналардаги меҳнат мактабини ўташ қишлоқ меҳнаткашлари — раҳбарлар ва оддий ходимларнинг кенг доирасини тобора кўпроқ қамраб олмоқда. Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасининг партия комитети Тошкентдаги илмий-текшириш институти билан ҳамкорликда «Политотдел» ва «Правда» ҳамда Свердлов номли колхозлар базасида икки йиллик кечки қишлоқ хўжалик университети ташкил этди. Университетда колхозларнинг раҳбарлари, бригадирлар, партия ходимлари ўз билимларини оширмоқдалар. Янгийўл бошқармаси партия комитетида ҳам ана шундай университет иш олиб бормоқда.

Шуниси характерлики, кадрларимизнинг маҳорати ортиб бориши билан бирга маъмурий-идора аппаратлари ҳам ихчамлашиб бораётир. Фақат ўтган йили ва шу йилнинг ўзидагина область колхоз ва совхозларида идора ходимлари штатидан 3 мингдан кўп киши қисқарди. Улар бевосита моддий бойликлар яратиладиган ишлаб чиқаришга, меҳнатга жалб қилиндилар.

Ташкилотчилик ва идеология ишларининг бир-бирига узвий боғлаб олиб борилиши кишиларни меҳнат процессида ўқитиб, тарбиялаш раҳбарлик савиясини янада юқори кўтариш ва барча хўжалик масалаларини ҳар қачонгидан ҳам кўра муваффақиятли ҳал қилиш имкониятини бермоқда. Область колхозлари ва совхозлари давлатга ғалла, пилла сотиш йиллик планларини, чорвачилик маҳсулотлари сотиш ярим йиллик планларини муддатидан илгари бажардилар. Дағал ва ширали ем-хашак тайёрлаш, сабзавот топшириш, маккажўхори, жўхори ва каноп ўрими тез суръатлар билан бормоқда. Бу йил областда асосий экин — пахта майдони бирмунча кенгайди. Баҳорда ва ёзнинг бошланишида об-ҳавонинг бирмунча ноқулай келишига қарамасдан, қийинчиликлар рўй беришига қарамасдан, колхозлар ва совхозлар мўл ҳосил тўплаш йўлида кундан-кунга ғайрат қилдилар, пахта майдонларига муттасил ишлов бердилар, ҳозирги пайтда эса теримга тайёргарлик кўриляпти.

Ҳаётнинг ўзи, кундалик тажриба кишиларни меҳнатда тарбиялаш, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришини доимо юксалтирабориш учун курашда партия ташкилотларига бой материал бермоқда. Ана шу материалдан моҳирлик билан фойдаланиш, бутун коллективни ва унинг ҳар бир аъзоси ишини ҳамиша ва ҳаммавақт яққол тасаввур қилабилиш — раҳбарликнинг санъати ана шундадир, бу қишлоқдаги партия ташкилотлари, барча колхоз ва совхоз кадрларининг энг олий фаолият мактабидир.

«Сельская жизнь», 23 август.

Тошкент тўқимачилик комбинатидаги сиёсий маориф кабинети доимо пропагандистлар билан гавжум. Бу ерда пропагандистлар учун тез-тез семинарлар ўтказиб турилади. Суратда: бир группа пропагандистлар сиёсий маориф шохобчаларида янги ўқув йилига тайёрланишяпти.

А. Абаллй фотоси.

ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИГА — ИНДУСТРИАЛ БАЗА

Социалистик қишлоқларимизнинг қиёфаси кундан-кун гўзаллашмоқда. Колхоз қишлоқлари, совхоз ишчи посёлкаларида халқ фаровонлигидан далолат бериб турувчи замонавий типдаги уйлар, мактаблар, шифохоналар ва бошқа хашаматли бинолар қад кўтараяпти.

1963—1965 йиллар ичида область қишлоқ қурилишига 112 миллион сўм маблағ сарфланиши кўзда тутилади.

Капитал маблағларни ўзлаштириш, қишлоқ қурилиши планларини муваффақиятли бажариш учун кўплаб турли хил бинокорлик материаллари, темир-бетон конструкциялар ва деталлар талаб этилади. Чунончи, область миқёсида қурилиш ишлари олиб бориш учун кам деганда 75 минг кубометр йиғма темир-бетон, кўплаб девор материаллари, 75 миллион дона ғишт ёки силикальцитга ҳисоблаганда 110 минг кубометр йирик блокли қурилиш материаллари, 70 минг кубометр дурадгорлик буюмлари ва бошқалар керак бўлади. Қурилишни бу материаллар билан тўла таъминлаш учун индустриал база яратиш ва уни тўғри, рационал жойлаштириш лозим.

Биноларни қисқа муддатларда сифатли қилиб қуриш ва фойдаланишга топшириш биринчи галда қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналарни оқилона жойлаштиришга боғлиқ.

Тошкент области табиий қурилиш материаллари ресурсига жуда бой. Областимизда шағал, мармар, оҳак, соғ тупроқ ва бошқа хомашёлар кўп. Улардан арзон, пишиқ, чиройли конструкциялар ва буюмлар тайёрлаш мумкин.

Масалан, силикальцит плиталар таркибида кремнезём сероб бўлган соғ тупроқ ва бархан қумларидан тайёрланади. Бундай соғ тупроқлар запаси Оҳангарон, Пискент, Калинин, Янгийўлда кўплаб топилади. Ана шу жойларда ҳали қўл теккизилмаган қанчадан-қанча бинокорлик материаллари запаси бор.

Оҳангарон, Бўстонлиқ ва Бекободда қум-шағалнинг сероблиги кўплаб темир-бетон плиталар ва буюмлар тайёрлаш имконини беради.

Етти йилликда янги ва реконструкция қилинган бинокорлик материаллари корхоналарининг қуввати анча ошади. Айниқса йиғма темир-бетон ишлаб чиқариш кўпайтирилади. 1965 йилга бориб областимизда йилига 550 минг кубометр йиғма темир-бетон, 500 минг кубометр гипс-бетон, 125 минг кубометр аглопорит, 450 миллион дона ғишт ва бошқа бир қанча бинокорлик материаллари ишлаб чиқарилиши керак.

Бироқ бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг аксарияти йирик шаҳарларда жойлашганлиги катта қийинчиликлар туғдираётир. Бу корхоналарда тайёрланган материалларни қишлоққа ташиб келтириш учун жуда кўп маблағ сарфланмоқда. Бунинг устига қишлоқ қурилиши учун шаҳар корхоналаридан материал олиш анча қийин.

Маълумки, колхоз ва совхозлар қошида ғишт заводлари, ёғоч аралайдиган цехлар бор. Фикримизча ана шу завод ва цехлар базасида колхозлараро бинокорлик материаллари корхонаси ташкил этиш мақсадга мувофиқ.

Қишлоқ қурилиш индустрияси базасини яратиш учун маблағни колхозларнинг бўлинмас фонди ва «Стройиндустрия»нинг моддий-техника базасини қуриш учун ажратилган фондидан олиш мумкин. Қилинган ҳисоблар бундай базани қуриш учун сарфланган маблағлар 3—4 йил ичида тўла қопланишини кўрсатди. Бу эса тамомила реал муддатдир.

Қишлоқ қурилишини ривожлантириш қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини бундан кейин янада юксалтириш, колхоз ва совхоз посёлкаларини янада кўпроқ ва тезроқ вужудга келтириш имконини беради.

Қишлоқ қурилишининг индустриал базасини мустаҳкамлаш қишлоқда коммунизмнинг моддий-техника базасини тезроқ яратишнинг биринчи галдаги вазифаларидан ҳисобланади. Шунинг учун ҳам «Узгосстрой», планлаштириш ва қишлоқ хўжалик ташкилотлари, партия, совет органлари бу муҳим давлат ишига енг шимариб киришишлари лозим.

Я. ТОЛСТОНОГ,
инженер-экономист.

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА

Минерал ўғитлар цеҳи коллективи электрохимия комбинати бўйлаб бошланган социалистик мусобақанинг олдида бормоқда. Мусобақа ғолиблари йил бошидан бери планга қўшимча равишда бир неча минг тонна ўғит ишлаб чиқардилар. Асбоб-ускуналардан унумли фойдаланиш, хомашёни тежаб-тергаб сарфлаш ҳисобига кўп миқдорда давлат маблағи тежаб қолинди.

Ш. Гадоев, Ж. Бадалов бошлиқ коммунистик меҳнат сменаларининг коллективлари қўлга киритаётган ютуқлар кишини қувонтиради. Улар йил бошидан бери мингларча тонна қўшимча минерал ўғит тайёрлашди.

ЯНГИ ЦЕХ

Юмалоқ қурилиш материаллари комбинатида янги цех ишга тушди. Бу цех янги хил маҳсулот — юқори кучланишли электр линиялар учун марказий таянчлар тайёрлаб беради.

Шу кунларда цехда суткасига иккитадан таянч ишлаб чиқарилмоқда. Асбоб-ускуналар тўла ўрнатилгач, ҳар куни 20 тадан таянч тайёрланади. Л. Сергеева, А. Мишин, Э. Холмуҳамедов ўртоқлар янги маҳсулот ишлаб чиқариш жараёнини пухта ўрганиб олишди.

Г. ЯСТРЕБОВ.

«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ШАХТЁРЛАР КУНИ ОЛДИДАН

„Қора олтин“ хирмон-хирмон

Ўзбекистон кочегаркаси — Оҳангарон шахтёрлари ўз традицион байрамларини ҳар сафаргидек улкан меҳнат зафарлари билан кутиб олаётирлар.

Буни 9-шахтанинг биринчи участкаси мисолида ҳам очиқ равшан кўришимиз мумкин. Участка кончилари ойлик топшириқни 105—110 процентдан адо этмоқдалар. Коллектив ҳар ойда планга қўшимча камида минг тонна кўмир қазиб чиқараётир. Фақатгина август ойининг ўтган 20 куни ичида топшириқдан ташқари 600 тоннадан зиёд «қора олтин» қазилди.

Бундай муваффақиятлар ҳақида гап кетганида ўнлаб илғор шахтёрларнинг номини тилга олмасдан бўлмайди. Ушбу расмдаги биринчи участка коммунистик меҳнат бригадасининг аъзоси, новалоотбойчи Абдуназар Йўлдошев ҳам улкан кўмир хирмонини яратаётган азаматларнинг биридир. У Шахтёрлар кунини ёруғ юз билан кутиб олмоқда.

Расмни оҳангаронлик ҳаваскор рассом МИХАИЛ ПРОСЯНОЙ чизган.

ИШЧИ, РАЦИОНАЛИЗАТОР ВА САНЪАТКОР

Ўрта ёшлардаги киши «Дип» станогида деталлар ясаш билан банд. Станок боядан бери бир меёрда ишлаяпти. Ишчининг ҳаракатлари ғоят аниқ: ҳар бир дақиқани ҳам ҳисобга олади. Чунки йўқотилган минутлар иш унумига завол бўлиши мумкин-да, ахир! Иван Минич сўнгги детални қўлига олди-ю, у ёғ-бу ёғини кўриб, бошини қимирлатиб қўйди. Резецлар ўтмаслашиб қолибди, чамаси. Энди 30—40 минут қимматли вақтини кетказиб, уни чархлаши ёки янгиси билан алмаштириши лозим.

Резецларни ишлатиш даврини узайтириш мумкин эмасмикан? Иван Минич резецларни чархлар экан, шу ҳақда ўйлаб кетди. Кўп йиллардан бери иссиққа чидамли пластинкалар кесувчи резецлар дастагига ясси томони билан ўрнатилиб пайвандланарди. Нима учун пластинкаларни ясси томони билан пайвандлаш мумкин-у, кўндалангига қўйиб бўлмайди? Ахир шундай қилинса, пластинка қирраси кўп иш бермайдими?

Иван Минич шунинг кетига тушди. Узоқ изланиш ўз самарасини берди. Пластинкалар резецларга қирраси билан пайванд қилинди-ю, станок резецининг умри беш марта узайди. Натижада резецлар исрофгарчилигига чек қўйилди. Энг муҳими, иш унуми ортди, илгари ўғирланадиган вақт қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш учун хизмат қилабошлади.

Яна бир иш куни тамом бўлди. Яна бир янгилик туғилди. Энди бамайлихотир клубга бориб, кечаги роль устида репитицияни давом эттирса ҳам бўлади.

20 йилдирки, санъат даргоҳи Иван Минич учун қадрдон жой бўлиб қолган. Артистлик — унинг жондан севган иккинчи касби.

— Санъатдан катта маънавий завқ оламан, — дейди у. — Саҳнадан тушгач таъбингиз ҳам равшан тортади, томошабинлар ҳам, ҳамкасблар ҳам хурсанд.

Иван Минич артистликнинг барча нозик томонларини пухта эгаллаган. Унинг бу соҳадаги тажрибалари бошқаларга мактаб бўлса арзийди.

Ҳозир ўртоқ И. Правдин химиклар маданият саройи ҳузуридаги халқ театрининг энг актив қатнашчиларидан бири. Яқинда у Успенскийнинг «Сепкилли қиз» пьесасидаги қурувчи инженер Рубцов ролини зўр маҳорат билан ўйнади. Санъат унга ишда, ижодда мададкор бўлаяпти, янги муваффақиятлар сирини очаяпти.

Станок ёнида ўз меҳнати ва изланишлари билан барчага ўрнак бўлаётган токарь И. Правдин саҳнада ҳам ўз ролини яхши ўйнаб, кишиларга маънавий озиқ ҳадя этмоқда.

В. СКОРОДУМОВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири, «Чирчиксельмаш» заводи.

ҒЎЗАНИ ШОМОЛЛАТИНГ—КЎСАК СЕМИРАДИ

ЕМ-ХАШАК МЎЛ

Областимиз хўжаликлари ем-хашак тайёрлашда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритаётирлар. Хўжаликлар, бригадалар етти йилликнинг бешинчи йилига мўлжалланган ем-хашак тайёрлаш планларини бажарганликлари ҳақида хуш хабарлар келиб турибди.

Яқинда Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Республика Министрлар Советининг кўчма Қизил Байроғини олишга сазовор бўлган Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармаси ем-хашак тайёрлашда ҳамон олдинда бормоқда. Бошқарма хўжаликларида ем-хашак жамғариш тез суръатлар билан олиб борилмоқда. 20 августгача бошқармада ем-хашак тайёрлаш: силос бўйича планга нисбатан 112,2 процент, дағал хашак жамғариш 72.5 процентни ташкил этди. Ёки йиллик планга нисбатан жами 65 минг 52 тонна силос ва 23 минг 126 тонна дағал хашак ҳозирланди. Бу бошқарма сўнгги ўн кунликда 13 минг 697 тонна силос бостирди. Бу олдинги ўн кунликка қараганда 2331 тонна зиёддир. Ем-хашак тайёрлаш давом этаяпти.

Шу бошқарманинг икки йирик хўжалиги — «Ленинобод» ва «Гулистон» колхозлари ем-хашак тайёрлаш йиллик планларини анча ошириб адо этдилар. «Ленинобод» колхози 20 августгача 19020 тонна силос, 15 минг 730 тонна дағал хашак, «Гулистон» колхози эса 21 минг тонна силос, 7 минг 889 тонна дағал хашак тайёрлади.

Янгийўл, Калинин ва Бўка ишлаб чиқариш бошқармаларида ҳам ем-хашак тайёрлаш тез суръатлар билан давом эттирилаяпти. Бу бошқармаларнинг хўжаликлари сўнгги ўн кунликда олдинги ўн кунликка қараганда анча ошириб ем-хашак тайёрлашга эришдилар.

Калинин бошқармасидаги Свердлов номли, Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги «Полярная звезда», Энгельс номли ва Янгийўл бошқармасидаги Киров номли колхозлар ҳам кеча йиллик ем-хашак тайёрлаш планларини муваффақиятли бажардилар.

МАҲЛИЁ БЎЛМАНГ!

Ҳосил область партия комитети аъзолари назоратида

ЯНГИЙЎЛ. (Махсус мухбиримиздан). Тошкент қишлоқ область партия комитетининг аъзолари, аъзоликка кандидатлар ва қишлоқ область партия комитети тафтиш комиссиясининг аъзолари бригада-бригадаларга бўлиниб, Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасининг хўжаликларига боришди. Улар ҳосил тўплаш ойлиги қандай ташкил этилганлиги ва йиғим-теримга тайёргарликнинг бориши билан батафсил танишдилар. Илғор хўжаликларнинг мўл ҳосил тўплашда эришган ютуқларидан хурсанд бўлдилар. Баъзи хўжаликларда йўл қўйилган камчиликлардан эса ранжидилар.

Текширишда шу нарса маълум бўлдики, Янгийўлнинг қатор колхозларида ҳосилга-ҳосил қўшиш ойлиги уюшқоқлик билан боряпти, деҳқонлар августда самарали меҳнат қилиб, ўсишдан орқада қолаётган ғўзаларни яхши ғўзаларга етказиб олмоқдалар. Ҳосили кам ғўзаларга қўшимча ишлов бериб бўлиқ кўсакларни кўпайтирмоқдалар. Бошланғич партия ташкилотлари колхоз правлениелари билан ҳамкорликда ишлаб далада ишлаётганларга яхши шароит яратиб беришяпти. Ҳар куни иссиқ овқат тайёрланяпти. Аванс пуллари вақтида берилиб турибди. Ясли ва боғчалар кичкинтойлар хизматида. Дала шийпонлари маданий дам олиб кўнгилли ҳордиқ чиқаришга хизмат қилмоқда. «Ленинизм», Киров номли, генерал Собир Раҳимов номли, Охунбобоев номли, Свердлов номли колхозларда ана шундай қулайликлардан баҳраманд бўлган деҳқонлар ҳар бир кун ва соатни ғанимат билиб далада тер тўкиб ишламоқдалар.

Область партия комитетининг аъзолари ҳар бир картадаги ғўзани зўр қизиқиш билан кўздан кечириб чиқишди. Дастлабки ҳосилни санаб кўришди. Мана «Ленинизм» колхозига қарашли 2, 4, 9-бригадаларнинг ерлари. Ғуж-ғуж кўсак, лекин шунга қарамай, пахтакорлар ишни тўхтатиб қўйишмаган. Ютуқлар билан мағрурланиб юришгани йўқ. Ғўзага ишлов беришни давом эттирмоқдалар. Кўсакка-кўсак қўшишиб, хирмонни янада баракали бўлиши учун курашмоқдалар. Пахтакорларнинг ҳаммаси далада: Уларнинг бири культиваторни бошқармоқда, бири ғўзага сув тараяпти, бир неча деҳқон эса дала оралаб, эгилиб, ётиб қолган ҳосил шохларининг қаддини рослашяпти. Ҳув, нариги картадагиларнинг ҳам тиними йўқ. Улар экинни машина теримига тайёрлаш билан банд. Киров номли колхознинг Пейсен Раимов, Соатали Мирзаалиевлар бошлиқ бригадаларининг азамат колхозчилари шийпонда тунаб ишламоқдалар. Ғўзани шарбатга тўйдираяптилар.

Бундай қувончли мисолларни бошқа хўжаликлардан ҳам кўрсатиш мумкин. Лекин эришган ютуқлар ўзимизники. Унга маҳлиё бўлиб, янги марраларни қўлга киритишни унутиб қўйиш — инсофдан эмас. Мўл ҳосил етиштириш йўлида 8 ой ишлаб, охирига келганда ишни бўшаштириб қўйиш ҳақиқий деҳқонга ярашмайди. Шундай деҳқонлар борми? Ҳа, афсуслар бўлсинки, янгийўлликлар орасида ана шундайлари ҳам бор экан. Улар ғўзанинг кўкига, бўйига маҳлиё бўлиб ҳосилга ҳосил қўшишни унутиб қўйишган. Мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил тўплашда илғорлардан орқада қолганлар. «Қизил Октябрь» колхозининг раиси ўртоқ Очиловнинг шу кунларда мағрурланиб юргани область партия комитети аъзоларига ҳеч ёқмади. Раис ютуқлардан эсанкираб қолиб, ғўзага ишлов беришни тўхтатиб қўйган. У яхши карталардаги кўсакларни санаб, паст ғўзаларга қиё боқмаяпти. Бригада бошлиқларига, колхозчиларга нисбатан талабчанликни бўшаштириб юборган. Уларнинг унумли ишлашига тўла шароит яратиб бермаган. Оқибатда меҳнат интизоми бузилаяпти. Катта-катта майдонда ғўзалар ўт ичида қолганига қарамай, уларни таг-томири билан юлиб олиш билан ҳеч ким чинакамига шуғулланмаяпти. Раис ишни пухта ташкил қилиш ўрнига кўзбўямачилик қиляпти. Кўча ёнидаги карталарга ишлов берилиб, ичкаридаги ғўзаларни ўтга бостириб юборяпти.

Охунбобоев номли колхоз раиси ўртоқ Пўлатов ҳам мағрур. Унинг гапига қараганда далада мажбуриятни қоплайдиган ҳосил бор. Шунинг учун у деҳқонларга «дам берибди». Ғумай ўраётган, сув суғораётган бир неча кишидан бошқа далада ҳеч ким йўқ. Мадиёров, Боймуротов, Шеров каби бригада бошлиқлари раисдан ибрат олишиб бир неча кундан бери дала юзини кўришмаган. Мана, Тошматов бошлиқ бригададаги аҳволни қаранг. 20 гектар ердаги ғўзага анча кундан бери ишлов берилмаган. 30 гектар ғўза ўт ичида. Бу ерда ишлаётган колхозчиларнинг ишида унум йўқ. Агар иш шу зайлда бораверса бригаданинг ўтини тозалаш учун яна бир ой вақт керак. Раис пахтазорни бегона ўтлардан тозалаш юзасидан қайта-қайта ваъдалар беряпти. Амалда эса сўзининг устидан чиқмаяпти.

Область партия комитетининг аъзолари ўртоқ Исматов раҳбарлик қилаётган «Коммунизм» колхозининг ишидан ҳам хурсанд бўлишмади. Улар айрим карталарнинг сифатли яганадан чиқарилмаганлигини кўриб афсусланишди. Кўп карталар бостириб суғорилаётганлиги учун ғўзалар ғовлаб кетган. Ҳосили кам. Печак ўти кўпайиб кетиб ўсимликнинг эркин ҳосилга киришига йўл қўймаяпти. Анча гектардаги ғўза вильт касали билан зарарланган. Бу ерда агроном ва тажрибали деҳқонларнинг роли сезилмайди.

Бундай фактларни «Халқобод» комбинатида ва бошқа хўжаликларда ҳам кўриш мумкин. Область партия комитетининг аъзолари бир қатор колхозларда ғумай юлиш ўрнига ўриб олинаётганлиги, сувдан тўғри фойдаланилмаётганлиги, ишнинг сифатига аҳамият берилмаётганлиги, шунингдек йиғим-теримга уюшқоқлик билан тайёргарлик кўрилмаётганлиги ҳақида ҳам кўпгина фактларни аниқладилар. Улар камчиликларни тезроқ бартараф қилиш, ҳосилга-ҳосил қўшишни бўшаштирмаслик ва бу соҳада бўшашувчиликка йўл қўяётган бригада бошлиқларига, табелчи ва агрономларга нисбатан қаттиқ чора кўриш юзасидан ўзларининг фикр ва мулоҳазаларини айтдилар.

М. ҒОЗИЕВ.

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Киров номли колхознинг 3-бригадасида мўл ҳосил етиштирилмоқда. Бригада аъзолари янада унумли меҳнат қилиб ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» кўтаришга аҳд қилишган. Суратда: бригада бошлиғи (чапдан) Т. Чунонов ва илғор сувчи Ғ. Ниғмонов ўртоқлар сувдан чиққан ерларни кузатмоқдалар.

С. Икромов, Б. Гадойбоев фотоси.

ИЛҒОР БРИГАДАДА

Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «Ленинобод» колхозидаги Таласбой Ғазотов бошлиқ бригада аъзолари Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг Мурожаатига амалий иш билан жавоб бериб, ҳосилга-ҳосил қўшишни қизғин давом эттирмоқдалар.

Бригаданинг 112 гектар пахта майдони бор. Колхозчилар ҳар туп ғўзани меҳр билан парвариш қилиб мўл ҳосил тўпламоқдалар. Қатор оралари шу кунгача 4 марта культивациядан чиқарилди. Икки марта тўйдириб озуқа берилди. Пўлат Тошхўжаев, Зоил Расулев ўртоқлар бошлиқ звенолардаги ғўзаларда айниқса ҳосил кўп. Бу ерда ҳозирнинг ўзида ҳар туп ғўзада 13—14 тадан бўлиқ кўсак етиштирилган. Бригаданинг бошқа звеноларидаги ғўзалар ҳам чакки эмас. Улар ўз вақтида культивациядан чиқарилиб озиқлантириб турилганлиги сабабли тез ҳосилга кирмоқда. Айниқса бригадада чеканка тугаллангач, ғўза яхши ҳосил тўплай бошлади. Бригада аъзолари августда июлдан ҳам яхшироқ ишламоқдалар. Улар ғўзанинг ҳар тупини меҳр билан парвариш қилмоқдалар. Ҳосилдан қолган карталарни алоҳида парвариш қилиб серҳосил ғўзаларга айлантираётирлар.

Бригада аъзоларининг унумли ишлаши учун барча шарт ва шароитлар яратиб берилган. Ҳар куни иссиқ овқат тайёрланиб турибди. Болалар боғчаси ишлаяпти. Бригаданинг дала шийпони намунали маданий дам олиш марказига айлантирилган, шиор, плакатлар билан безатилган. Агитатор Шариф Дадабоев ҳарбир колхозчининг қилган ишларига якун ясаб, ғўзани сифатсиз культивация қилаётган, қондириб суғормаётган колхозчиларнинг ишидаги камчиликларни кўрсатиб турибди. Илғорларнинг иш тажрибаларини кенг пропаганда қиляпти.

Агитаторнинг сўзлари колхозчиларнинг ишга бўлган муҳаббатларини оширяпти. Ҳозир бригадада ишга чиқмайдиган, нормасини бажармасдан барвақт даладан чиқиб кетадиган биронта ҳам колхозчи қолмади.

Бригада аъзолари ғўза парваришини йиғим-теримга боғлаган ҳолда ташкил этмоқдалар. Улар кўча ва кўприкларни ремонт қилмоқдалар. Тош-тарозуларни тайёрлаб, хирмонларни тартибга келтиришяпти. Бу йил бригаданинг 40 гектар еридаги пахтаси машина билан териб олинади. Машина кирадиган карталар атрофи текисланиб, ғўза қатор оралари бегона ўтлардан тозаланмоқда.

Ш. ХОЛМУҲАМЕДОВ.

МАВСУМГА ТАЙЁР

Чиноз пахта тозалаш заводи ишчи-хизматчилари бу йилги капитал ремонт планини муддатидан олдин тугаллади. Бу йил пахтани қоп-канорсиз ташиш ва қабул қилиш мақсадида заводга яна 2 та «ПТХ» маркали машина, 4 та транспортёр, 2та автоприцеп олинди. Эскилари эса тўлиқ капитал ремонтдан чиқарилди. Шунингдек, насос цехига «Г-374» маркали насос, линтерларга «КПП» маркали таъминловчи ўрнатилди.

4 та омбор тўла ремонтдан чиқазилиб, оқланиб қўйилди. Бу ишларни бажаришда слесарлардан Д. Ситин, В. Балакиров, Қ. Эрматов ва А. Белинский ўртоқлар, электриклардан Качанов, Александров. Платко ва бошқа ўртоқлар бошқаларга ўрнак бўларли даражада ишлаб, ремонтни муддатидан 10 кун илгари ўриндадилар. Шунингдек, заводга қарашли пахта қибул қилиш пункти ҳам янги ҳосилни қабул қилишга тайёр.

Ансар ШОКИРОВ

МИРИШКОРЛАР

Эрта тонг. Ҳали қуёш заррин нурини атрофга таратганча йўқ. Шабадада ғўзалар оҳиста тебранмоқда. Шиғил-шиғил ҳосил билан безанган ғўзаларни завқ билан кузатасиз. Узоқдан қулоққа «пўлат от»нинг гуруллаган овози чалинади.

Хув ана механизатор Илмдор Мамедов бошқараётган универсал денгизда сузган кемадек пайкал оралаб боряпти. Ўзининг ҳалол меҳнати билан донг чиқарган бу йигит колхозда «пўлат от» чавандози номини олган.

Нариги картада эса миришкорлар ғўзаларга сув тарашаяпти.

— Бугун қанча ерни суғормоқчисиз? — сўрадик сувчи М. Муродовдан.

— 1,5-2 гектар атрофида, — жавоб берди у.

Бўка ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленин йўли» колхозининг ўртоқ Мустоб Музаффаров бошлиқ бешинчи бригадасида дала ишлари кўнгилдагидек ташкил қилинган. Бригада ғўзаларига тўртинчи ишлов, учинчи сув бериш тугалланаяпти. Шу кунларда бригада далаларида бўлган киши ҳар туп ғўзада 8-10 тадан бўлиқ кўсак, ғажов гул ва шона санайди. Бу шижоаткорларнинг ғаниматт фурсатдан унумли фойдаланиб фидокорона қилаётган меҳнатлари зое кетмаяти. Далаларда 35 центнердан олинган мажбуриятга яраша мўл ҳосил жамғарилмоқда.

И. СУЯРҚУЛОВ

Ҳурмат тахтаси

Жамоат чорвачилиги учун ем-хашак тайёрлаш 1963 йил планини муддатидан илгари бажарган қуйидаги хўжаликлар область ҳурмат тахтасига ёзиладилар:

Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасидаги **«Ленинобод»** колхози (раиси **К. Эгамбердиев**, партия ташкилотининг секретари **М. Саидхўжаев**, агроном **У. Абдураҳмонов** ўртоқлар).

Шу бошқармадаги **«Гулистон»** колхози (раиси **М. Тайлақов**, партия ташкилотининг секретари **П. Муҳиддинов**, агроном **Ю. Содиқов** ўртоқлар);

Калинин ишлаб чиқариш борқармасидаги **Свердлов номли колхоз** (раиси **С. Жўраев**, партия ташкилотининг секретари **З. Ғозиев**, агроном **Р. Юсупов** ўртоқлар);

Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги **«Полярная звезда» колхози** (раиси **Ким Пен-Хва**, партия ташкилотининг секретари **Ким Константин**, агроном **Ким Наку** ўртоқлар);

Шу бошқармадаги **Энгельс номли колхоз** (раиси **П. Ҳакимов**, партия ташкилотининг секретари **У. Норжигитов**, агроном **М. Қўчқоров** ўртоқлар).

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги **Киров номли колхоз** (раиси **С. Шерматов**, партия ташкилотининг секретари **М. Холматов**, агроном **А. Ғаффоров** ўртоқлар).

Прицеплар тайёр эмас

Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «III Интернационал», Ленин номли ва «Коммуна» колхозларида автоприцеплар ҳамон ремонтдан чиқарилмаган ва баллонсиз ётибди. «III Интернационал» колхозининг инженери Сидоров, «Коммуна» колхозининг инженери Скварцов ва Ленин номли колхознинг инженери Ли Николай ўртоқлар тўртта прицепни ҳамон ремонт қилиш тўғрисида ғамхўрлик қилмай келаётирлар.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
К. МУҲАМЕДОВ.

ЖОНКУЯРИ ЙЎҚ

Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли Ҳамид Олимжон номли колхознинг Жалаер участкасида Чернишевский номли бошланғич мактаб жойлашган. Колхозчиларнинг, қолаверса мактаб коллективининг талаби билан билим ўчоғи учун тўрт хонали янги бино қуриб берилди. Бино қурилишга қурилди-ю, аммо қўлдан тўла чиқарилмай қолиб кетди.

Ўқувчилар ўтган ўқув йилини оқланмаган синф хонасида ўтказишди. Янги ўқув йили яқинлашиб келмоқда. Аммо Ҳанузгача мактаб эшиги бир қулоч тахта қоқилганича ёпилиб ётипти. Мактабдаги парта, стол-стуллар бутунлай ишдан чиққан. Лекин буларни ремонт қилиш мактаб директори ўртоқ А. Шодметовни ёки мактабни оталиққа олган Ҳамид Олимжон номли колхоз раҳбарларини ташвишга солмаяпти. Мактаб учун қурилган 2 хона ҳам ремонт талаб бўлиб ётипти.

Бу аҳволни кўрган киши «мактабдагилар қирқига чидаб бирига чидайолмаптилар-да» деб айтиши турган гап.

Ҳ. АҲМЕДОВ.

Юқори Чирчиқ бошқармасига қарашли «Политотдел» колхозининг ўртоқ Чен Чир Сен бошлиқ бригадаси канопни ўриб-йиғиб олиш иши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Суратда: бригада аъзолари мўл ҳосил йиғиштириб олмоқдалар.

М. Файзиев фотоси.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА САНОҚЛИ КУНЛАР ҚОЛДИ!

БИРИНЧИ ҚАДАМ

ОТА-ОНАЛАР УЧУН МАСЛАҲАТ

Ҳар йили биринчи сентябрдан неча минглаб ўғил-қизларимиз мактаб бўсағасига қадам қўйишади. Ўқитувчилар ўз ўқувчиларини соғиниб кутиб олишади. Шунинг учун ҳам биринчи сентябрь куни тантанага айланиб кетади.

Ҳар бир ота-она ўз фарзандининг яхши ўқишини истайди. Ўқувчилар ҳамма фанларни тўлиқ ўзлаштириб, мактабда аълочи, ҳеч бўлмаса яхши ўқувчи деган ном олишни орзу қилади. Бироқ, афсуски бу тилакка ҳамма ўқувчи муяссар бўлавермайди.

Айрим ота-оналар яхши ўқий олмаётган ўз фарзандларидан нолийдилар, ҳатто болани хафа қиладилар-у, лекин унинг яхши ўқиши бир қатор шарт-шароитларга боғлиқ эканлиги ҳақида ўйламайдилар. Болаларнинг яхши ўқиши учун омил бўлувчи жуда кўп сабаблар бор. Бу ерда биз болаларни мактабга тайёрлаш ҳақида суҳбатлашмоқчимиз.

Ҳар бир ота-она ўз фарзандини мактабга узатар экан, албатта унга китоб, дафтар ва бошқа ўқув қуроллари олиб беради, янги кийимлар тиктиради. Аммо, мактабга бориши керак бўлган бола билан оилада қандай тарбиявий иш олиб бориш кераклиги тўғрисида жуда кам ўйлайди. Ҳолбуки, биринчи марта мактаб партасида ўтириши лозим бўлган бола учун бу ғоят катта аҳамиятга эга.

Болада ўқишга нисбатан ҳавас ўз-ўзидан уйғонаверади деб ўйловчи ота-оналар ҳам учраб туради. Баъзи ота-оналар борки, улар ўқишнинг ўзи бўлмаслиги, ўқитувчининг талаби тўғрисида ваҳимали гаплар сўзлаб болани қийинчиликлардан қўрқитиб, чўчитиб қўядилар, мактабга кириш билан ўйин-кулгига барҳам бериш керак, деб уқтирадилар. Бу, албатта тўғри эмас.

Мактаб ёшига яқинлашиб қолган болалар учун унинг оиладаги доимий вазифасини белгилаб қўйиш яхшидир. Бу унда ўз вазифасига нисбатан масъулиятни оширади. Болада тажриба ортади. Бундай бола ўқишга қадам қўйиши билан дарров мактаб олдидаги ўз вазифасига тушуниб етади. Агар болада бундай одатлар тарбияланмаган бўлса, то ўрганишгунча мактабда қийналади. Оилада бола олиб борадиган майда-чуйда ишлар унинг бармоқ мускулларининг яхши тараққий қилишини таъминлайди. Бу эса боланинг қалам, ручка тутишига ва чиройли ёзишига ёрдам беради.

Жисмоний иш билан бир қаторда болани ёшлигиданоқ ақлий меҳнатга одатлантирмоқ керак. Ақлий меҳнат эса боланинг кундалик ҳаётига боғлиқ ҳолда ота-она томонидан ўргатилади. Ота-она атрофни ўраб олган ҳаёт билан болани таништиради. Табиат сирлари ҳақида савол-жавоб ўтказади. Ҳикоялар ўқиб бериб, тушунганини гапиртиради.

Ишда, ўқишда ва ўйин-кулгида боланинг ўз ака-укалари ёки ўртоқлари билан бирга бўлишига алоҳида эътибор бермоқ зарур. Агар бола ҳар бир ишни кўпчилик ўртасида олиб боришга ўрганса, унда ёш чоғиданок коллективизм тарбияланади. Шундай бола мактаб остонасига биринчи қадам қўйишдаёқ синфдошлари билан апоқ-чапоқ бўлиб кетади.

Деярлик ҳамма ота-она болаларга китоб ўқиб беради, эртак айтади. Бу жуда фойдали. Чунки, болада ёшликданоқ китоб ўқишга ҳавас уйғонади, сўз бойлиги ортади. Бироқ узундан-узоқ китоб ўқиб бериш ёки эртак айтиш билан болани зериктириб қўйишга эҳтиёт бўлиш керак. Чунки, боланинг мияси тез чарчайди. Натижада эшитганларнинг ҳаммасини сингдира олмайди. Болага тўғри келган китобни ўқиш ёки ҳар қандай эртакни сўзлаб бериш ҳам ярамайди. Уларга мос келадиган ҳамда ундан ўрнак оладиган асар ва эртаклар билан болани таништириш мумкин. Бола эшитган нарсасини гапириб берсин. Гапираётганда тўғри жумла тузишини, мазмунли ифодалашини кузатиб бориш керак. Бунинг учун биринчи галда ота-онанинг ўзи намуна кўрсатиши лозим.

Бола уйда эшитганларини ёдда сақлашга, керак ўринда гапириб беришга, тўғри сўзлашга қанча яхши ўрганган бўлса, мактабда ўқиш-ёзишни ҳам шунча тез ўрганиб олади.

Олти ёшли бола 20 гача санай олиши ва ўн ичида қўшиш ва олишни билгани яхши. Бунинг учун унга ўн дона махсус таёқча ёки майда тош бериш керак. Болага ўн ичида қўшиб олинадиган оддий саволлар берилади. Бола эса ҳалиги нарсаларнинг ёрдамида масалани ечади. Расм солиш, у-бу нарсаларнинг шаклини қоғозда келтириш ҳам бола учун ақлий меҳнат ҳисобланади. Бундай меҳнат жараёнида диққати, зеҳни ўсади, қунт билан иш устида ўтира олишга одатланади, бошлаган ишни охиригача етказишга ўрганади.

Хилма-хил ўйинчоқлар ҳам бола тарбиясига ёрдам беради. Бола ёшига муносиб ўйинчоқлар ўйнаши керак. Мана шундай бир воқеа ёдимда.

Ўқишга янги бораётган қиз китоб-дафтарлар билан бирга папкасига севимли қўғирчоғини ҳам солиб олди.

— Бу нимаси! — деди онаси уни жеркиб.

— Ўйнайман, — жавоб берди қизи.

— Мактабда-я, бекор айтибсан, у ер сенга боқча эмас, мактабда ўқиш керак.

Онаси унинг қўлидан папкани юлиб олиб, қўғирчоғини улоқтирди.

Қиз эса чинқириб йиғлаб юборди. Ахир, нега йиғламасин. Туғилган куни совға қилинган шу қўғирчоғи билан уч йилдирки бирга. Гулнора деб унга от қўйган ҳам ўзи. Ҳар куни неча соатлаб у билан бирга бўлади, ўйнайди, ухлатади, касал қилади, доктор бўлиб ўзи даволайди. Ахир, Гулнора унга қадрдон, ўртоқ бўлиб қолган. Онаси эса ўқийсан деб, ундан жудо қилмоқчи.

Бу нотўғри, албатта. Бола бирга ўсган қадрдонидан дарров жудо бўлолмайди. Унга қаттиқ тегиш мумкин эмас. Дастлабки вақтда майли ўйнасин, ўзи дарсда ўргангланларини унга ўргатсин. Ахир, шу баҳона билан у билганларини такрорлайди-ку! Такрорлаш эса билимнинг онасидир. Шундай кезларда ота-она унинг қўғирчоғига бўлган меҳрини аста-секинлик билан китоб ўқишга, дарс тайёрлашга буриб юбориши керак бўлади.

Болаларига хилма-хил машғулотлар ташкил қилиш билан бирга ота-оналар уларни ҳаёти маълум режим билан олиб борилишига ҳам эътибор беришлари керак, яъни боланинг куни вақт режими асосида ўтиши керак. Бола вақтида уйқудан туриши, вақтида овқатланиши, вақтида иш билан шуғулланиши, вақтида ўйнаши ва вақтида ётиши керак. Режим билан яшаш боланинг саломатлигини мустаҳкамлайди. Унда ҳар ишни тартиб билан бажаришни тарбиялайди. Вақтдан унумли фойдаланишга ўргатади. Оила бошлиғи билан оиланинг бошқа аъзолари ўртасида болани мактабга тарбиялаш юзасидан тўлиқ келишувчилик бўлиши керак. Шундай бўлганда болага фақат бир томонлама эмас, оилада ҳар томонлама таъсир кўрсатилади.

Янги ўқув йили яқинлашаётган ҳозирги пайтда ўғил-қизлари етти ёшга тўлган ота-оналарнинг вазифалари каттадир. Ота-оналар болалар учун керакли дарсликларни ва бошқа ўқув қуролларини олиб беришлари ва бу йил мактабга борадиган фарзандлари учун дарс тайёрлаш хонаси ташкил қилиб беришлари керак. Ўқиш бошланишини кутмасдан ота-она ўз боласи билан мактабга бориб, мактаб билан қанча яхши таништирса шунча яхши.

Сентябрь оқшоми ва эртаси эрталаб оилада тинч, қувноқ шароитни вужудга келтириш керакким, бола мактабга вақтичоғлик билан йўл олсин. Ўз боласини мактабга узатган ҳар бир ота-она ҳар ҳафтада, ҳеч бўлмаганда ойда икки марта мактабга бориб ўқитувчилар билан суҳбатлашиб туриши лозим. Ота-оналар ўқитувчилар билан қанчалик яқин алоқада бўлсалар, боланинг ўқиши шунчалик яхшилана боради.

Ҳ. МИРАҲМЕДОВА,
Октябрь районидаги 38-мактабнинг ўқитувчиси.

КИТОБ БОЗОРИ

Янги ўқув йилининг бошланишига саноқли кунлар қолди. Ҳа, демай, билим ўчоғи, — мактаблар қучоғи қувноқ ўғил-қизлар билан гавжум бўлади.

Сентябрь арафасида пойтахтимизнинг Карл Маркс, Калинин майдонларида ҳамда шаҳар ярмаркасида ўқувчилар китоб бозори ташкил этилди. Китоб бозорида ўрта мактабларнинг ўқувчилари учун керакли барча ўқув қуроллари бор.

Шаҳарнинг ўндан ортиқ китоб магазинлари иштирок этаётган бу китоб бозорида физика-математика, химия-биология, тарих, тил-адабиёт, чизмакашлик, меҳнат дарслари бўйича хоҳлаган китобларни сотиб олишингиз мумкин. Шунингдек, бозорда дафтар, портфель, қалам, ручка, сиёҳдон ва қатор ўқув қуроллари билан савдо қилувчи алоҳида киоскалар ҳам очилган.

Мактаб ўқувчилари сентябрь куни жонажон мактабингизга барча ўқув қуроллари билан шай бўлган ҳолда борай десангиз китоб бозоридан керакли нарсаларни харид қилишни унутманг!

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

ЖАЗОИРДА ЯКШАНБАЛИКЛАР

Жазоирда якшанбаликларнинг аҳамияти тобора ортиб бормоқда. Шаҳар ва қишлоқларнинг аҳолиси зўр кўтаринки руҳ билан ҳосилни йиғиштириб олиш, ободончилик, ерни дарахт ўтқазиш учун тайёрлаш ишларида қатнашяпти. Шаҳардаги ишчи ва хизматчилар, Халқ миллий армиясининг солдатлари бўш вақтларида қишлоқ хўжалик кооперативларига чиқиб, трактор ва ўрим машиналарини ремонт қилишда ёрдам бераётирлар.

Аҳолининг оммавий равишда якшанбаликларда қатнашуви шундан дарак бериб турибдики, халқ саноатда ва қишлоқ хўжалигида нокапиталистик секторни вужудга келтиришга, уруш жароҳатларини тезроқ тугатишга ҳамда мамлакатни иқтисодий жиҳатдан юксалтиришга қаратилган сиёсатни маъқулламоқда. Жазоир хотин-қизлари бу якшанбаликларда катта ғайрат билан меҳнат қилаётирлар.

Шундай якшанбаликлардан бири Жазоир шаҳри яқинидаги Байнем деган жойда ўтказилди. Эрталаб соат еттиларда бу ерга 5 мингдан ортиқ киши тўпланди. Улар ерни тозалаб, ёш кўчатларни ўтказиш учун тайёрлаб қўйишлари лозим эди. Бундан олти йил муқаддам худди шу жойда француз қўшинлари катта ўрмон массивига ўт қўйиб юборган эди. Якшанбаликда граждан аҳоли билан биргаликда Жазоир армиясининг мингга яқин солдати ҳам меҳнат қилди. Эркаклар ва аёллар то кундузи соат иккигача ишни тўхтатмадилар. Шу куни 50 гектар ер дарахт ўтқазиш учун тайёрлаб қўйилди.

А. ТОҚАРЕВ.
(ТАСС мухбири).

Жазоир шаҳри.

„ТУХМАТЧИЛАРГА МУНОСИБ ЖАВОБ“

СОФИЯ, 22 август. (ТАСС). Хитой ҳукумати вакилининг шу йил 15 августдаги баёноти муносабати билан Совет ҳукуматининг баёнотини бугун Болгариядаги газеталарнинг ҳаммаси биринчи саҳифаларида босиб чиқарди.

«Бизнинг жамоатчилигимиз,— деб ёзади «Работническо дело» газетаси.— Совет ҳукуматининг баёнотини тўла равишда маъқуллаб кутиб олди ва уни социалистик мамлакатларнинг бирлигига қарши чиқаётган тухматчиларга берилган муносиб жавоб деб ҳисобламоқда».

«Совет ҳукуматининг баёноти,— деб ёзади газета,— барча болгар коммунистларининг, мамлакатимиздаги барча меҳнаткашларнинг фикрлари ва истакларини ифодалайди, чунки Совет ҳукуматининг сиёсати Болгария Коммунистик партиясининг, халқ ҳукуматининг, бутун болгар халқининг фикри ва мақсадларига тўла равишда мос бўлиб тушмоқда».

«Хитой раҳбарларининг,— деб ёзади газета, ўзларини халқларнинг олий вакиллари қилиб кўрсатиш мақсадида сурбетлик билан қилаётган уринишларини рад қиламиз».

«Отечествен фронт» газетаси бундай деб ёзади: Совет ҳукумати ўзининг баёнотида ленинча изчил тинчлик сиёсатининг мустаҳкам далилларини осойишталик билан ва тўлатўкис, донишмандлик билан ва чуқур баён қилиб берди ҳамда атмосферада, космик фазода ва сув остида ядро синовларини тақиқлаш тўғрисидаги Шартномага, умуман, тинч-тотув яшашга қарши чиқаётганларнинг турмушдан ажралиб қолган важлари ва жирканч тухматини батамом фош қилиб ташлади.

«Социализм ва озодлик машъалини ёққан, ўзининг жуда катта куч ва ғайрати билан тинчликни, социалистик ғалабаларни ва халқларнинг ўз тақдирига ўзи хўжайин бўлиш ҳуқуқини донишмандларча ҳимоя қилаётган мамлакатга қарши душманлик билан айтилаётган гапларнинг ҳаммасини, деб давом қилади газета, ҳар бир соф виждонли киши, тинчлик учун курашнинг тарафдори бўлган ҳар бир киши, ҳар бир коммунист ғазабланиб рад қилмоқда».

«Совет ҳукуматининг баёноти,— деб ёзади «Земеделско знаме» газетаси,— зўр аҳамиятга эга бўлган янги ҳужжатдир. Бу баёнот ядро қуролини тақиқлаш масаласида Совет ҳукуматининг тўғри позициясини марксизм-ленинизмнинг мустаҳкам негизида туриб, мислсиз мантиқ кучи ва далиллар билан акс этдиради, ХХР раҳбарларининг тухматларини фош қилиб ташлайди».

«Совет халқи ва Совет ҳукумати, деб давом қилади газета, социалистик мамлакатларнинг бирлигини мустаҳкамламоқ учун тинмай ғамхўрлик қилиб келаётганлигини бу ҳужжат яна бир марта яққол акс эттирганлигини кўриб турибмиз».

ШАРТНОМА МУХОЛИФЛАРИ БАТАМОМ ЯККАЛАНИБ ҚОЛДИЛАР

ПРАГА, 22 август. (ТАСС). «Империалистларнинг термоядро урушини бошлашларига йўл қўймаслик бизнинг интернационал вазифамиздир», «Тинчлик ғалабаси йўлида бирликни мустаҳкамлайлик», «Москва Шартномаси — тинчликсеварлик сиёсатининг муваффақияти», «Барча халқларнинг ҳаётий манфаатларига мос бўлган Шартномага Хитой Халқ Республикаси раҳбарларининг асоссиз ва хавфли хуружлари» — «Руде право» ва Чехословакиянинг бошқа газеталари ана шундай сарлавҳалар остида бугун Совет ҳукуматининг баёнотини босиб чиқардилар. Прага радиоси баёнотнинг батафсил баёнини бир неча марта эшиттириб, Совет ҳукумати пролетар интернационализмининг ленинча принциплари асосида жаҳон социалистик системаси бирлигини мустаҳкамлашга доимо интилиб келди ва интилмоқда, деб таъкидлади.

Совет ҳукумати баёнотининг тўла текстини эълон қилган «Руде право» газетаси Совет Иттифоқининг сиёсати барча социалистик ва тинчликсевар мамлакатларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади деб таъкидлади. Ядро синовларини тақиқлаш ҳақидаги Москва Шартномаси, деб ёзади газета, дунё халқлари томонидан маъқулланди, унинг мухолифлари эса батамом яккаланиб қолдилар.

„ҚОЧ, АМЕРИКАЛИК КЕЛЯПТИ!“

Туркияда шу сарлавҳа остида китоб нашр этилди. Китоб мамлакатда АҚШ ҳарбий хизматчиларининг бебошликлари тўғрисида ҳикоя қилади. Унда американиклар Туркияда 400 га яқин жиноий иш қилганлари ҳолда, уларнинг бирортаси ҳам тегишли жазо олмаганлиги айтилади. Ҳамма гап шундаки, Туркия билан АҚШ ўртасида тузилган шартномага кўра, америкалик хизмат вақтида жиноят қилиб қўйса, бу иш фақат америка судида кўрилади.

Америкаликларнинг Туркиядаги жиноятлари кейинги йилларда айниқса авжига чиқди. Ҳеч қандай жазо олмаслик ҳисси бебош зўравонларни ҳаддидан оширмоқда. Ўз машинаси билан ўн битта турк солдатини уриб кетган америкалик полковник Моррисон штраф тўлаб осонгина қутилди. Испартада америкалик майор йўлни бўшатиб бермаганлиги учун деҳқонларга қараб ўқ отган.

Америкалик икки солдат ўқ отиш бўйича машқ қилмоқчи бўлиб, бир турк йигитини нишонга олган. Натижада у қонга беланган ҳолда касалхонага келтирилди. Яна бир америка солдати маст ҳолда машина ҳайдаб, икки деҳқонни уриб юборган. Улардан бири шу заҳоти ҳалок бўлди, иккинчиси оғир жароҳатланди.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Бироқ американиклар қилган кейинги жиноятлардан бири ўзининг мудҳишлиги билан ҳаммадан ҳам ошиб тушди. Бу гал бир турк қизи жиноят қурбони бўлди. Жеймс Аллан ва Уильям Кокс исмли икки америка солдати қизни ўз хоналарига алдаб олиб кириб, уни ҳақорат қилганлар. Аллан қизга бир неча бор пичоқ санчиб, яраланган жойларини ёниб турган сигараси билан куйдирган. Сўнгра бу ваҳшийлар уни кўчага олиб чиқиб ташлашган.

Турк жамоатчилиги ғазабга келиб, бу безориларни қаттиқ жазолашни талаб қилди. Америка ҳарбий маъмурияти ҳийла-найранг ишлатиб кўрса ҳам барибир жиноятчиларни турк судига топширишга мажбур бўлди. Турк қораловчилари инсоний қиёфасини йўқотган бу икки америка солдатига ўлим жазоси берилишини талаб қилиб чиқдилар. Аммо суд «жиноятни юмшатувчи далиллар» топди ва Алланни 16 йил, Коксни эса 8 йил қамоққа ҳукм қилди.

Бироқ америкаликларнинг Туркиядаги жиноий ҳаракатлари ҳамон тегишинча жазоланмай қолаётир. Бу эса туркларни ўз ҳуқуқларини ўз воситалари билан ҳимоя қилишга мажбур қиляпти. Масалан, Эрегли шаҳрида яшовчи маҳаллий аҳоли турк қизига тегишмоқчи бўлган америкалик матросни роса дўппослаган. Измир аҳолиси океан нарёғидан келган безорининг адабини берди. Бу ширакайф америкалик туркларни беҳаё сўзлар билан ҳақорат қилган эди. Полиция қўли синган бу матросни зўрға қутқариб қолди.

Турк халқи, чет элликларнинг Туркияда бундай ҳатти-ҳаракат қилишларига йўл қўймаймиз, деб тобора қатъийроқ айтмоқда.

Ю. КОЛЕСОВ.
(ТАСС мухбири).

СССР ҳукуматининг баёноти Югославия газеталари саҳифаларида

БЕЛГРАД, 22 август. (ТАСС). Хитой Халқ Республикаси ҳукумати вакилининг 15 августдаги баёноти хусусида Совет ҳукумати чиқарган баёнотнинг батафсил баёнини Югославия газеталари босиб чиқардилар. «Борба» газетаси таъкидлайдики, «Хитой раҳбарлари уруш ва тинчликнинг туб масалалари бўйича ўз авантюристик платформаларини бошқа мамлакатларга зўрлик билан қабул қилдиришни истамоқдалар». «Политика» газетаси Совет ҳукумати баёнотининг баёнига берган сарлавҳасида ёзадики, «Хитой ҳукумати ядро қуроли синовларини тақиқлаш ҳақидаги Шартномага қарши курашда энг агрессив кайфиятдаги доираларга қўшилиб кетмоқда».

Суратда: Югославия Федератив Социалистик Республикасининг пойтахти Белград шаҳри.

ТАНЮГ—ТАСС фотоси.

БОШҚАРМА ЯНГИЛИКЛАРИ

МАРҲАМАТ, ЎҚУВЧИЛАР

Кўп эмас, яқиндагина бу қўшимча корпусга дастлабки ғишт қўйилган эди. Бошқарма раҳбарлари Абай номли 77-мактаб ўқувчилари учун мўлжалланиб қурилаётган бу бинони биринчи қўнғироққача битказиш мақсадида ўқувчиларни ҳам жалб қилган эдилар. Мана қарабсизки, оз муддат ичида эски мактаб биноси сифатли ремонт қилиниб, янги бино қурилиб, қувноқ болаларни кутиб олишга тайёр қилиб қўйилди.

«ТОҒ ҚИЗИ» ПАХТАЗОРДА

«Ленинград» колхози клубида 500 дан ортиқ дала меҳнаткашлари Охунбобоев номидаги республика ёш томошабинлар театрининг артистлари ижро этган «Тоғ қизи» спектаклини томоша қилдилар. Бош ролларни ижро этган артистлар Дилбархон Қосимова, Ҳусниев ва Исамуҳамедовлар колхозчилар олқишига сазовор бўлишди.

ШИРМОЙИ НОНЛАР

«Ҳар минут-ғанимат». Бу-«Коммунист» колхози раҳбарларининг сўзи. Улар меҳрибон оналаримизга қулай бўлсин учун яқинда янги нонвойхона қуриб бердилар. Нонвойхонада кунига икки мингга яқин ширмойи нон ёпилади.

С. МИРЗАЛИЕВ,
Калинин ишлаб чиқариш бошқармаси.

КАФТДА „КОСМОС“

Ўрмон, чўмиладиган ер ва саёҳатларда радиодан бериладиган қизиқарли эшиттиришлар ёки сўнгги ахборотни тинглаш нақадар завқли.

Серго Орджоникидзе номидаги Сарапуль радио заводининг конструкторлари ватанимизда энг кичик габаритли ҳисобланган «Космос» радиоприёмнигини ихтиро қилишди. Унинг оғирлиги 150 грамм бўлиб, бемалол кафтда ёки кўйлак чўнтагида олиб юриш мумкин.

Приёмник ичида магнит антеннаси бўлган, еттита ярим ўтказувчи триодли супергетероид схемаси бўйича ишланиб, узун тўлқинли ёки ўрта тўлқинли диапазонда радиоэшиттиришларини қабул қила олади.

Приёмник жажжигина радиокарнайчага эга. Агар ён-веримдаги дўстларимга ҳалал етмасин десангиз, эшиттиришларни махсус телефон билан эшитсангиз ҳам бўлади. Унда радиокарнай автоматик равишда ўз-ўзидан тўхтаб қолади.

Бир заряди 12 соатга етувчи, умумий кучланиши 2,4 вольтга тенг бўлган иккита дискли аккумулятор уни ток билан таъминлаб туради.

Приёмникнинг корпуси нафис рангли пластмассадан ишланган. Корпуснинг орқа қисмида аккумуляторларни алмаштириб туриш учун тешик қўйилган. Кўтариб юришга қулай бўлсин учун корпусга ҳалқали занжир-узук қилинган.

Приёмник металл қутичада сақланади. Қутичанинг усти рангли чарм билан, ички қисми эса шойи материал билан қопланган. Йўлда олиб юрганда шикастланмасин учун приёмникка юмшоқ чармдан ғилоф кийгизиб қўйилади.

Приёмник қаттиқ ва тиниқ гапиради. У маҳаллий радио станцияларгина эмас, балки узоқдаги радио станциялар эшиттиришларини ҳам қабул қилаверади.

(АПН)

ФУТБОЛ „КАСАЛ“ ТУЗАЛМАПТИ

Утган пайшанба куни «Пахтакор» стадионидан чиқиб кетаётган ҳамма томошабин шундай дерди. Футболчиларимиз яна жон куйдириб ўйнамадилар. Тўп учун астойдил талашмадилар, ҳаракатларида ҳамжиҳатлик кўринмади. Шу сабабли ҳам «Авангард» билан бўлган матч ланж ўтди. Ўйин 0:0 ҳисобида тугади.

Наҳотки «Пахтакор» уч ўйиндан бери ақалли битта гол уролмаса?!

Шуни ҳам айтиш кераккки, С. Стадникнинг майдонда ўзини тутиши футболчиларга ҳам, ишқибозларга ҳам ёқиб тушмади. У ўйинда ўзи намуна кўрсата олмасада, бўлар-бўлмасга шерикларини койиб, уларнинг ҳафсаласини пир қилди. Ўйинчилар аҳил бўлиб, бир-бирини қўллаб-қувватлагандагина мақсадга эришиш мумкин.

Ўткир шираси томоқни қақратадиган, шовул ҳосилдан шохларини ерга эгдириб турган шафтоли дарахтларидан энига бўриб лаззатли меваларидан тотиш ёхуд ҳосилни саватларга аста териб қўйиш қандай яхши! Суратда: Р. Р. Шредер номидаги институтнинг ишчиси Турғунхон Каримова етилиб пишган шафтолиларни саватларга термоқда.

Х. Хайтмухамедов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси.)

Яхшининг ШАРОФАТИ

СОФ ВИЖДОН

«Нима қилиш керак? Поезд ярим соатдан кейин жўнайди. Вақт зиқ. Кассир тоза ҳам хуноб бўлиб тургандир». Василий Яковлевич Девятов фикридан ўтказди. «Қўнғироқ қилсаммикан?»

Пулнинг топилганини эшитган кассир Ф. Хахан ўзида йўқ хурсанд бўлди.

Воқеа бундай рўй берган эди. Тошкент медицина институти III хирургия клиникасининг бошлиғи, хирург, В. Девятов отпуска пулини олаётганда кассир Фени Хахан 100 сўм пулни ортиқча бериб юборади. Девятов пулни санамасдан чўнтагига солиб кетаверган. Эртаси куни вокзалдан Иссиқ кўлга жўнаш учун билет олаётганида кассирнинг янглишганини сезиб қолди.

А. КИМ.

Тошкент давлат медицина институти бош бухгалтерининг ўринбосари.

ЁМОННИНГ КАСОФАТИ

...ҚОРАСИ ЮҚДИ

— Ўзимни қўярга жой топаолмаяпман. Бошим ёрилиб кетай деяпти. «Учар»ними, «Қорака»ними олдига бориб келмасанг бўлмайди,— Раҳимнинг қўлига пул тутқазди Тўлқин.

Хўш, булар ким? Нима учун Тўлқин Раҳимни кун кеч бўлиб қолишига қарамай Хадрага ғизиллатди?

Тўлқин Эшмуродовнинг номини милиция бошқармасидагилар яхши билишарди. Чунки у ўғирлик устида икки марта милиция ходимлари томонидан қўлга олинган ва қилмишига яраша жазосини тортиб чиққан эди. Қамоқдан чиққандан сўнг Тошкент политехникумига ўқишга киради. Техникумнинг ётоқхонасида машинасозлик техникумининг II курс студенти Раҳим Жумабоев билан бир хонада яшай бошлайди. Эндигина 18 ёшга кирган Раҳим тез орада Тўлқиннинг таъсирига берилади — папирос, кейинчалик наша чека бошлайди.

Тўлқин ўз атрофига техникум студенти Геннадий Воловни ҳам тортади. У ҳам аста-аста папирос, наша чекишни, спиртли ичимликлар ичишни ўрганади. Оқибатда дарсларга мунтазам қатнаша олмайди. Билим юртини ташлаб кетишга мажбур бўлади.

Эшмуродов ва унинг «шогирд»ларини «Учар» ва «Қорака» лақабли кишилар наша билан таъминлаб турган. «Учар» — Қорабоев ҳеч қаерда ишламай, кўпдан буён наша сотиш билан шуғулланиб келган. Қабиҳ ҳунари учун қамалиб ҳам чиққан. Лекин қамоқдан чиққандан кейин ҳам қинғир йўл билан пул топишдан қайтмаган.

«Қорака» — Маннон Уйғур кўча Ривож проезди 3-уйда яшовчи Наримон Аҳмаджонов экан. Унинг уйи тинтув қилинганда анчагина кўкнори ва наша топилган.

Жиноятчи Қорабоев ва Аҳмаджоновларнинг иши судга оширилди.

Нашабангиларни фош қилишда машинасозлик техникумининг директори ўртоқ Полосьянц милиция органи ходимларига катта ёрдам берди. У иккинчи курс студенти Раҳим Жумабоевнинг бундай ҳатти-ҳаракатларини сезган ҳамон милицияга хабар қилди. Аммо политехникум раҳбарлари IV курс студенти Тўлқин Эшмуродовнинг бундай ярамас йўлга кирганлигини билсалар ҳам ҳеч қандай чора кўрмаётирлар, студентлар орасида уни фош қилмаётирлар.

Я. САЛИМОВ.

ДЎСТЛИК ТУҲФАЛАРИ

Шу кунларда Югославия халқи ўзининг мўътабар меҳмони — Совет ҳукуматининг бошлиғи Никита Сергеевич Хрушчевнинг сафарини қизғин табрикламоқда. Бу сафарда Югославия ва совет халқлари ўртасидаги бузилмас дўстлик яққол кўринмоқда. Халқларимиз биродарлиги бошга ташвишли кунлар тушганда ҳам қудратини намойиш қилди.

Қардош Югославиянинг Скопле шаҳрида зилзила оқибатида кўрилган зарарни қисқа муддат ичида бартараф қилиш мақсадида Совет Иттифоқи олиҳимматлик кўрсатиб Скопле шаҳрида йирик панелли уй қуриш комбинатини бепул барпо этиб беражагини билдирган эди. Ана шу комбинатнинг қурилишида Ўзбекистон саноатчиларининг ҳам муносиб ҳиссаси қўшилади.

Скопледа совет мутахассислари томонидан бунёдга келтириладиган уй қуриш комбинати учун Тошкентдаги «Подъёмник» заводи коллективи ҳар бири 10 тонна юк кўтарадиган иккита кўприк крани, иккита электр аравача, экскаватор заводи коллективи эса бир экскаваторни тайёрлаб тез кунлар ичида Югославияга жўнатади.

Булардан ташқари Югославия халқ хўжалиги учун зарур бўлган станоклар, аппаратуралар, асбоб-ускуналар, химия маҳсулотлари ва бошқа жуда кўп саноат моллари Ўзбекистон ва қардош республикаларнинг саноат корхоналарида тайёрлаб жўнатилмоқда. Масалан, шу йилнинг ўзида Тошкентдан экскаватор запас қисмлари, дори-дармонлар, Чирчиқдаги қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинати, Фрунзедаги машинасозлик заводи коллективи тайёрлаган аппаратуралар, Душанбадаги Орджоникидзе номли машинасозлик заводи ишлаб чиқарган муфт кранлари ва бир неча йирик ишлаб чиқариш корхоналарининг маҳсулотлари дўст мамлакатга юборилди.

А. ПУЛАТОВ.

ИШЧИ РАССОМЛАР

Тошкент тўқимачилар маданият саройида 15 га яқин турли хил тўгараклар ишлаб турибди. Булар ичида драма, хор, балет, ёш рассомлар тўгараклари тўқувчилар орасида машҳурдир.

Ёш рассомлар тўгараги ўнбир йилдан буён ишлаб келмоқда. Бу тўгаракка рассом Я. Фрумгарц бошчилик қилмоқда. Меҳнатсевар, меҳрибон устоз раҳбарлигида жуда кўп ёш ҳаваскор рассомлар катта санъат қучоғига қадам қўйдилар.

Тўгарак қатнашчиларининг кўплари комбинатда фидокорона меҳнат қилаётган ишчилар, инженер-техник ходимлардир. Санъатга бўлган иштиёқ ишдан сўнг уларни маданият саройига етаклайди.

Яқинда сарой кутубхонасининг ўқув залида шу ҳаваскор рассомлар ишлаган 300 га яқин линогравюра, скульптура, суякка ўйиб ишланган ва тасвирий санъат соҳасидаги энг яхши асарлардан иборат виставка ташкил қилинган эди. Виставкани бир ой давомида жуда куп кишилар келиб томоша қилдилар. Ҳаёт гўзаллигини, республикамиз табиатини, кишиларимизнинг фидокорона меҳнатини чиройли бўёқлар билан ҳаққоний тасвирланганлигини кўриб қувондилар. Айниқса, Л. И. Погодиннинг «Она» портрети, П. Бобровнинг «Тоғ манзараси», З. Тожиев ишлаган манзара тасвири ва этюдлар, Ф. Менситовнинг суякка ўйиб ишлаган асарлари томошабинларда зўр таассурот қолдирди.

А. ИСОҚОВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

24 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Ёш ихтирочилар слёти**, 18.30 — **Мультипликацион фильм**, 18.50 — **Урмон эртаги** (телевизион фильм), 19.10 — **Телевизион янгиликлар**, 19.30 — **Чет эл кинохроникаси.**

Узбек тилида: 19.40 — **Телевизион янгиликлар**, 20.00 — **Таъзим** (Саид Аҳмад ҳикояси асосида телепостановка), 20.30 — **Совет Узбекистони киножурнали**, 20.40 — **Концерт** (ўзбек куйларидан).

21.40 — **Эртаси куни программаси.**

Рус тилида: 21.45 — **Римлик журналист** номли бадиий фильмнинг 1-серияси, 22.45 — **Голубой огонёк.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 24/VIII да **Нодира**, 25/VIII да **Тошболта ошиқ**. Кеч соат 8 ярмида бошланади.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Уч плюс икки — «ИСКРА» (эрталаб соат 9 яримдан кеч 8 гача), «ВОСТОК» (катта залда), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Ганг дарёси оққан мамлакатда (1 ва 2-серия) — «ВАТАН», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Жарангловчи қўнғироқлар (1 ва 2 серия) — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Хатога икки қадам — «ИСКРА» (кеч соат 9 дан).

Ун икки қиз ва бир эркак — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2, 4 ва кеч 6 ярмида).

Бош министр Киммарусу — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 ва 9-50 минутда).

Очкўз тошлар — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Гуноҳкор — «ВОСТОК» (кеч соат 7 ва 9 да).

ЁЗГИ БИНОДА:

(кеч соат 9 ва 10.45 минутда)

Уч плюс икки — НАВОИЙ номли, «ФЕСТИВАЛЬ», КАФАНОВ номли «РАКЕТА», «ПАХТАКОР».

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

24, 25 августда

УЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

солист **Жуманазар Бекжонов** иштирокида

КАТТА КОНЦЕРТЛАРИ

Концертда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Меҳри Абдуллаева, Дилором Шерова**, солистлардан **Холисхон Қодирова, Тоштемир Шарипов** ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Кинофильмлар прокати Ўзбекистон конторасы

кинотеатрлар экранига

ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР ЧИҚАРАДИ

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ

НОМЛИ РАНГЛИ ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМ.

Бу фильм Янош Кадарнинг Ўзбекистонда бўлганлигини кўрсатади.

Ўзбекистон хроникал-ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар студияси ишлаган.

БИРИНЧИ ФЕСТИВАЛЬ

НОМЛИ ЯНГИ РАНГЛИ ХРОНИКАЛ-ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМ

Бу фильм Тошкент шаҳрида Биринчи грек фестивалининг ўтказилишини кўрсатади.

Ўзбекистон хроникал-ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар студияси ишлаган.

Қизил Қўшин кўчаси, Қизил кўприк проезд, 13-уйда турувчи **Наби Шоҳидовнинг** 1-Оқлон кўчаси, Балиқчи проезд, 46/2-уйда турувчи Машкура Шоҳидова (Раҳматуллаева)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Октябрь ошхоналар тресты маъмурияти партия ва касаба союз ташкилотлари трестнинг кекса ходимларидан, КПСС аъзоси **Зуҳур ЯҲЕЕВНИНГ** узоқ касалликдан сўнг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия билдирадилар.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 26232. Масъул секретарь — 34808. Секретариат — 31936. Идеология бўлими — 25885. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33785. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 33786. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 11079. Индекс 64695. Нашр. № 1663.